

Gemeente **Heerde**

Monitor sociaal maatschappelijke verbinding

2025

samen zijn wij **Heerde**

Inhoud

Leeswijzer	4
Samenvatting beleid, CEO en uitvoeringsprogramma's.....	5
Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning	5
Uitgevoerd beleid.....	5
Samenvatting Participatiewet.....	6
Uitgevoerd beleid.....	6
Samenvatting Jeugd.....	7
Uitgevoerd beleid.....	7
Samenvatting Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd.....	9
Voortgang uitvoeringsprogramma's.....	13
Thema Benut de kracht van de samenleving	13
Thema Gezondheid als basis	14
Thema Veilig en leefbaar.....	16
Thema Gelijke kansen	17
Thema Passende ondersteuning	19
Bijlage Maatschappelijke ondersteuning	22
Programma Wmo.....	22
Doelen Wmo	22
Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis	23
Wmo-maatwerkvoorzieningen	25
Financieel overzicht	27
Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen.....	29
Bijlage Participatiewet.....	30
Programma Participatiewet.....	30
Doelen Participatiewet	30
Oekraïense ontheemden	30
Participatiewet: werk.....	31
Samenvatting	31
Cijfers en trends bijstand en participatie	31
Instrumenten.....	36
Participatiewet: inkomen (financiële bestaanszekerheid)	38
Samenvatting	38
Cijfers en trends: armoede.....	38
Beleidsontwikkelingen Participatiewet	47
Bijlage Jeugd	51

Programma Jeugd	51
Doelen Jeugdwet	51
Samenvatting uitgevoerd beleid	51
Gebruik Jeugdvoorzieningen	52
Financieel overzicht	54

Leeswijzer

Met deze monitor willen wij de gemeenteraad voorzien van managementinformatie over het sociaal domein. Deze raadsmonitor bestaat uit twee delen. Het eerste deel bevat een samenvatting van de drie beleidsgebieden, de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek Wmo en Jeugd en een voortgangsrapportage over de uitvoeringsprogramma's sociaal domein. Het tweede deel bevat de bijlagen per beleidsgebied met de grafieken, tabellen en de toelichtingen daarop.

We hebben voor deze opzet van de raadsmonitor gekozen om het document leesbaar te houden. Als u het hoofddocument heeft gelezen, bent op hoofdlijnen geïnformeerd. Door het lezen van de bijlagen krijgt u meer informatie en verdieping.

De raadsmonitor wordt via een actieve raadsinformatie ter beschikking gesteld aan de gemeenteraad. Tijdens de themaraad (inwerkprogramma nieuwe raad) op dinsdag 12 mei 2026 is er mogelijkheid om vragen te stellen over de inhoud van deze raadsmonitor. In verband met samenloop van het inwerkprogramma van de gemeenteraad zal er op 12 mei 2026 geen presentatie gegeven worden over de raadsmonitor.

Deel I

Samenvatting beleid, CEO en uitvoeringsprogramma's

Samenvatting Maatschappelijke ondersteuning

Uitgevoerd beleid

Het jaar 2025 was het eerste jaar waarin het nieuwe contract voor huishoudelijke hulp is uitgevoerd

In 2025 werd een stijging van 8% in het aantal klanten verwacht, mede door de vergrijzing en het langer thuis wonen. In werkelijkheid zien we een stijging van gemiddeld 12%. Dit is een landelijke trend.

Het aantal klanten voor immateriële maatwerkvoorzieningen stijgt

Het aantal klanten voor immateriële maatwerkvoorzieningen, zoals individuele begeleiding, is in 2025 met circa 10% gestegen. Dit komt met name door uitstroom vanuit Stip en Beschermd Thuis, maar ook door de toenemende vergrijzing en het langer thuis wonen.

De kosten voor woonvoorzieningen en vervoersvoorzieningen stijgen, terwijl de kosten voor rolstoelvoorzieningen afnemen

Bij materiële voorzieningen, zoals woonaanpassingen, stijgen de kosten door vergrijzing, een tekort aan geschikte woningen en prijsstijgingen. Vooral woningaanpassingen worden duurder en omvangrijker. De kosten voor vervoersvoorzieningen nemen toe. Dit betreft met name het aantal verstrekte scootmobielen en driewielfietsen (relatieve stijging van 10%). Het gebruik van rolstoelen is afgenomen, omdat inwoners voor een eenvoudige rolstoel zelf een oplossing vinden bij een uitleenservice. Of inwoners schaffen een rolstoel zelf aan. De meeste uitgaven bij hulpmiddelen liggen in lijn met de begroting, mede door nieuwe huurconstructies en regionale inkoopafspraken.

Steeds meer inwoners blijven langer thuis wonen

Steeds meer mensen blijven langer thuis wonen. Dit leidt tot een groeiende vraag naar aangepaste woningen en woningaanpassingen, zoals trapliften. Door vergrijzing en een tekort aan geschikte woonruimte, vooral in Heerde, zijn grotere en duurdere aanpassingen nodig. Hoewel de Wet langdurige zorg (Wlz) de zorgkosten dekt, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de woningaanpassingen. Het Volkshuisvestingsprogramma richt zich op het realiseren van passende woningen voor ouderen en kwetsbare doelgroepen. De eerste wooncomplexen zijn inmiddels opgeleverd.

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang blijven we samenwerken in de regio Oost-Veluwe

We verwachten meer inwoners met psychische kwetsbaarheid in de wijken. Voor wie een beschermde woonomgeving nodig heeft, blijven er voldoende regionale voorzieningen bestaan. We zetten steeds meer in op herstel in de eigen omgeving. Hiervoor organiseren we laagdrempelige voorzieningen dichtbij de inwoners. Ook versterken we de netwerken om inwoners heen.

Samenvatting Participatiewet

Uitgevoerd beleid

Het aantal bijstandsgerechtigden is in 2025 gelijk gebleven

Het gaat om 175 inwoners met een bijstand. Dit aantal is gelijk aan het aantal bijstandsgerechtigden in 2024. Gecombineerd met de verhoging van het minimumloon, waaraan de bijstandsuitkering is gekoppeld, leidt dit tot hogere lasten voor de gemeente. Hoewel het beschikbare budget daarmee onder druk staat, is het tekort niet groot genoeg om in aanmerking te komen voor een vangnetuitkering van het Rijk. De nieuwe landelijke methode om armoede te meten, waarbij ook spaargeld en werkelijke uitgaven worden meegenomen, geeft een genuanceerder beeld van de financiële kwetsbaarheid.

In Heerde leven naar schatting 94 gezinnen in armoede en hebben 546 gezinnen een laag inkomen

Deze gezinnen hebben daarmee een verhoogd risico op financiële problemen. De gemeente ondersteunt deze huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm met minimaregelingen en bijzondere bijstand.

Het aantal gezinnen met problematische schulden is sinds 2020 met 78 gestegen tot 398

Het aantal signalen dat via vroegsignalering binnenkomt, is gedaald met 10%. Tegelijkertijd blijft het aantal inwoners dat actief wordt begeleid door de consulenten schulddienstverlening van Stip gelijk. Dit onderstreept het belang van blijvende inzet op preventie, begeleiding en samenwerking.

De kosten voor bijzondere bijstand zijn met circa 2% gestegen

De kosten bleven binnen het budget. In 2025 is de activiteitenbijdrage sterk gestegen omdat we eenmalig ambtshalve een activiteitenbijdrage hebben uitgekeerd aan alle inwoners die recht hadden op een minimaregeling. Verder is het lokale Armoedepact Samen Rondkomen, waarin verschillende organisaties de krachten bundelen, verder gegroeid met een aantal ondersteunende partijen.

Samenvatting Jeugd

Uitgevoerd beleid

In 2025 zijn we gestart met een verkenning van de OKO-aanpak (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving)

We werken hierbij samen met de gemeente Epe. Doel van de aanpak is om jongeren te laten opgroeien in een positieve en gezonde omgeving. Ook is met alle schoolbesturen één gezamenlijke visie opgesteld waarin de ontwikkeling van kinderen en de rol van ouders centraal staan.

Ook op andere thema's zijn er verschillende stappen gezet

Er zijn stappen gezet om NT2-kinderen beter te ondersteunen en is begonnen met het in kaart brengen van thuiszittende kinderen en jongeren. Het gaat daarbij om jeugdigen die volledig en deels thuis zitten, en geen onderwijs kunnen volgen.

Samenwerking met het onderwijs

De samenwerking met scholen op het gebied van mentale gezondheid is versterkt. Scholen maakten al veel gebruik van preventielessen. Samen met de Noordgouw wordt een doorlopende leerlijn ontwikkeld. Hiermee is gestart in 2025. Op deze middelbare school is ook een jongerenwerker gestart.

Regionale en andere ontwikkelingen

Er is een regionaal onderzoek gestart naar de toekomst van de jeugdgezondheidszorg. Binnen Kansrijke Start zijn nieuwe initiatieven opgezet.

Verandering cijfers over gebruik jeugdhulp in Heerde

In deze monitor laten we zien hoe het gebruik van jeugdhulp in Heerde zich heeft ontwikkeld tussen 2022 en 2025. Ten opzichte van eerdere monitors werken we nu met gegevens op basis van gedeclareerde zorg. Dat geeft een betrouwbaarder beeld van wat daadwerkelijk is ingezet, al kunnen we hierdoor geen cijfers meer tonen per leeftijdsgroep. Cijfers over aanmeldingen bij Stip zijn dit jaar niet opgenomen, omdat deze in het systeem nog niet eenduidig worden geregistreerd. Dit wordt in 2026 verbeterd.

Uit de cijfers blijkt dat het aantal jeugdigen met een maatwerkvoorziening ieder jaar toeneemt

De grootste stijging vond plaats tussen 2023 en 2024 (5,8%). De groei van 2024 naar 2025 (2,6%) is vergelijkbaar met eerdere jaren. Deze ontwikkeling sluit aan bij landelijke trends waarin steeds meer jongeren jeugdhulp ontvangen. De toename komt vooral door een sterke groei in ambulante hulp: een stijging van ruim 40% in vier jaar. Dat kan betekenen dat jongeren eerder en lichter worden geholpen, maar het kan ook wijzen op een bredere maatschappelijke neiging om gedrag sneller als probleem te zien. De Jeugd-GGZ blijft hoog in gebruik, met een lichte daling in 2025. Verblijf neemt juist sterk af (-43%), wat past bij de gezamenlijke ambitie om kinderen thuis te laten opgroeien. Jeugdbescherming en jeugdreclassering blijven stabiel en laag.

De kosten stijgen echter veel harder dan het aantal cliënten. Waar het aantal jongeren met hulp met 11,3% groeit, stijgen de totale kosten met ruim 63%. Ook de kosten per cliënt lopen op: in vier jaar tijd met 47%. Dit komt onder andere door hogere tarieven, duurdere vormen van (ambulante) zorg, meer complexe GGZ-trajecten en de verschuiving naar kleinschaliger en dus duurdere verblijfszorg. Deze ontwikkelingen benadrukken het belang van preventie, normaliseren en het versterken van de basis rondom kinderen en gezinnen.

In 2025 is team Jeugd bij Stip getraind in het werken met de Verklarende Analyse

Het aantal kinderen dat jeugdhulp ontvangt, stijgt. De Verklarende Analyse is een methode die helpt om beter te begrijpen waar problemen vandaan komen en sneller passende hulp te bieden. In 2026 wordt deze werkwijze verder ingevoerd en geborgd.

Samenvatting Cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd

Kernboodschap

De cliëntervaringsonderzoeken (CEO's) Jeugd en Wmo laten zien dat respondenten voor een groot deel tevreden zijn met de dienstverlening van de gemeente Heerde. De vragen in het onderzoek gaan over contact met de gemeente, de kwaliteit van de ondersteuning en het effect van de ondersteuning. De uitkomsten van het CEO en verbeterpunten worden besproken met de medewerkers van Stip, zodat we de dienstverlening aan inwoners kunnen verbeteren.

Samenvatting conclusies van het CEO 2025

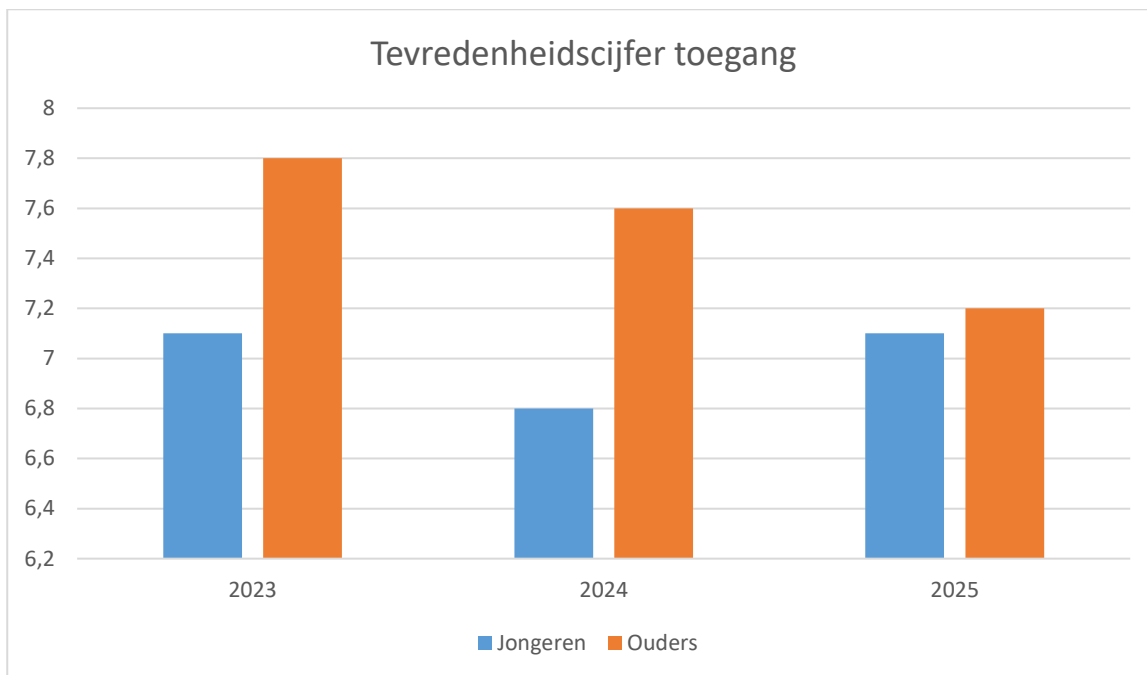
CEO Jeugd

1. In totaal hebben 32 van 248 ouders de vragenlijst ingevuld (13%) en 24 van de 138 jongeren (17%). Het aantal respondenten dat de vragenlijst heeft ingevuld, is iets lager dan in 2024. Toen lag de respons op 18% voor ouders en 17% voor jongeren.
2. Het aantal respondenten onder ouders is afgelopen twee jaren afgenomen. Het aantal respondenten onder jongeren is lager dan in 2023, maar gelijk gebleven in vergelijking met 2024. De respons voor jongeren ligt nog altijd hoger dan het landelijke gemiddelde van 10%.
3. Over het aanvraagproces zijn respondenten overwegend positief.
  - ❖ Een groot deel van zowel de ouders (91%) als de jongeren (85%) geven aan dat ze wisten waar ze jeugdhulp konden aanvragen. Dit is een verbetering ten opzichte van 2024. Toen gaf nog 81% van de ouders en 45% van de jongeren aan te weten waar hij of zij moest zijn. Een concreter verbeterpunt voor 2025 was de bekendheid van Stip te vergroten, ook onder jongeren. Dit is gelukt.
  - ❖ 68% van de ouders is tevreden over de wachttijd tussen de aanvraag en het gesprek. In 2024 was dit 77%. Meer respondenten vinden de wachttijd te lang.
  - ❖ Ouders en jongeren zijn relatief positief over de hulp van de gezinscoach, al zijn niet alle respondenten hierover te spreken. Respondenten vinden de gezinscoaches in het algemeen deskundig. 75% van de ouders en 68% van de jongeren geeft aan dat er samen met de gezinscoach is gezocht naar een oplossing. Dit is een kleine verbetering ten opzichte van 2024. Toen gaf 73% van de ouders en 53% van de jongeren die de vragenlijst hadden ingevuld, nog aan samen naar een oplossing te hebben gezocht. In 2025 was het samen zoeken naar een oplossing als verbeterpunt meegenomen op basis van het CEO uit 2024. Hiermee kunnen we stellen dat dit is gelukt.
4. Over de kwaliteit van de ondersteuning van Stip zijn respondenten in het algemeen positief.
  - ❖ Hoewel 67% van de ouders aangeeft dat de gezinscoach goed kan helpen, is 92% tevreden over de mate waarin zij konden meebeslissen over de gekozen behandeling.
  - ❖ Bijna driekwart van de jongeren vindt dat de hulp passend is bij de hulpvraag.
  - ❖ Vrijwel iedereen (92%) is te spreken over de mate waarin zij bij de gezinscoach terecht kunnen.
5. Over het effect van de ondersteuning zijn respondenten verdeeld.
  - ❖ 64% van de ouders en 47% van de jongeren vindt dat het beter gaat op school, werk of dagbesteding. 36% van de ouders en 26% van de jongeren staan hier neutraal in.
  - ❖ Iets minder dan de helft van de ouders en jongeren geeft aan dat het door de ondersteuning beter gaat in het gezin.
  - ❖ 41% van de ouders geeft aan problemen in de toekomst beter op te kunnen lossen. De rest (58%) staat hierin neutraal. Geen enkele respondent geeft aan *niet* de problemen in de toekomst beter op te kunnen lossen (0%). Het totaal aantal respondenten dat de vraag heeft ingevuld, is 12. Iets minder respondenten geeft in 2025 expliciet aan beter de problemen in de toekomst op te kunnen lossen dan in 2024. Oftewel: een groot deel staat hierin neutraal. In 2024 gaf 72% aan problemen in de toekomst beter op te kunnen lossen. Toen gaf maar 14% aan hierin neutraal te

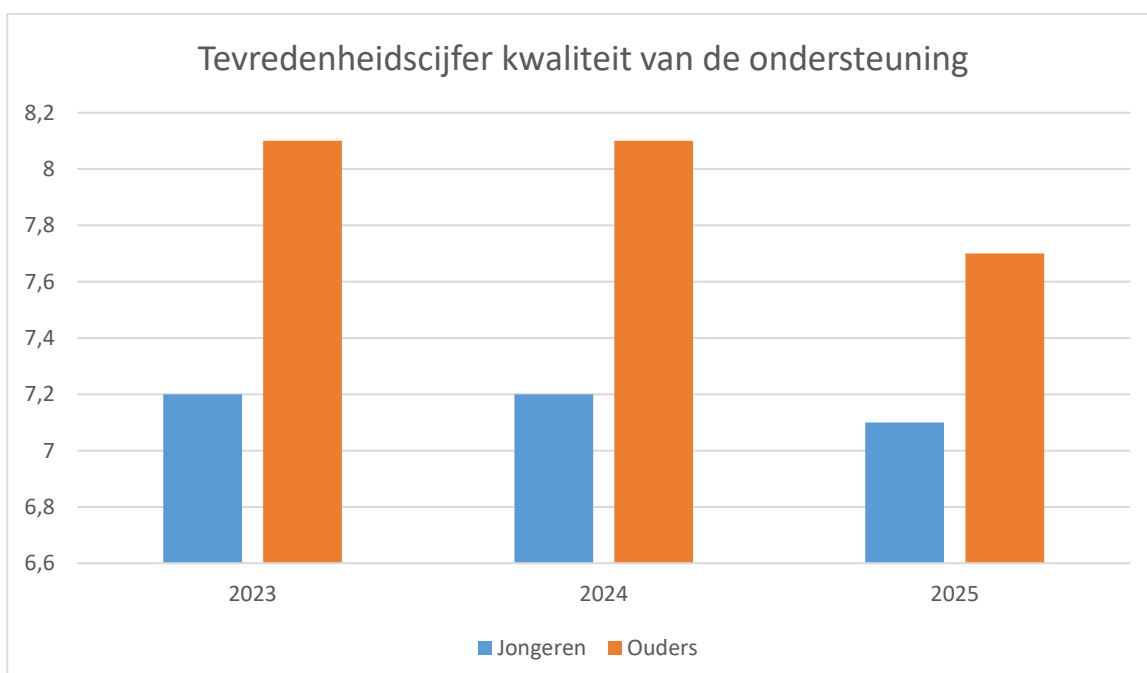
staan. Maar ook gaf 14% toen aan *niet* de problemen beter in de toekomst op te kunnen lossen. Het aantal respondenten was in 2024 nog 14. Het effect van een laag aantal respondenten zie je hiermee terugkomen in de uitslag. De daling ten opzichte van 2024 is dan ook geen significante daling.

❖ Een ruime meerderheid van de jongeren tevreden over het bereikte resultaat van de hulp.

6. In vergelijking met 2024 en 2023 zijn respondenten onder ouders iets minder tevreden over de contacten met de gemeente (Stip), zie de grafiek.

7. In vergelijking met 2024 en 2023 zijn respondenten over de kwaliteit van de ondersteuning bijna net zo tevreden, zie de grafiek.

8. Over de effecten van de ondersteuning zijn cliënten soms tevredener en soms ontevredener. Er zijn geen grote significante verschillen ten opzichte van voorgaande jaren. In vergelijking met 2024 en 2023 heeft de gezinscoach volgens de respondenten iets vaker gevraagd naar mogelijke oplossingen in de eigen omgeving van de respondenten.

CEO Wmo

1. De resultaten van CEO Wmo zijn over het algemeen positiever als vorig meetjaar. We zien in afgelopen jaren een stijgende lijn.
2. Respons op de vragenlijsten Wmo in 2025 is 38%. Dit is een daling ten opzichte van 2024 waarbij er een respons van 48% was. In vergelijking met het landelijk gemiddelde wijkt de respons niet af. Er zijn wel meer uitnodigingen verstuurd in 2025 (752 uitnodigingen) dan in 2024 (454 uitnodigingen). Deze verhoging komt overeen met onze gegevens dat meer inwoners een maatwerkvoorziening ontvingen in 2025, mede door het onderzoek rond de algemene voorziening Schoon en Leefbaar huis begin 2025. Over het algemeen is er een toename van voorzieningen te zien, de vergrijzing kan hierin een rol spelen.
3. Cliënten zijn over het algemeen positief over het eerste contact met de gemeente. Men wist waar men terecht kon (85%). Men werd snel geholpen (80%) en voelde zich serieus genomen (90%). Er is samen met de medewerker naar oplossingen gezocht (87%). Tot slot wist een deel van de cliënten dat zij gebruik konden maken van een onafhankelijke cliëntondersteuner (40%). Dit is zijn allemaal toenames ten opzichte van vorig meetjaar.
4. Cliënten zijn tevreden over de kwaliteit van de ondersteuning (86%). Een groot deel van de cliënten geeft aan dat de ondersteuning die zij hebben ontvangen passend is bij de hulpvraag (91%). Deze percentages zijn vergelijkbaar met vorig jaar.
5. De ondersteuning geeft een positief effect volgens een groot deel van de cliënten (84%). Daarnaast geeft een deel van de cliënten aan een positief effect te ervaren doordat ze zich door de ondersteuning beter kunnen redden (87%). De ondersteuning heeft tot een betere kwaliteit van leven geleid bij een deel van de cliënten (85%). Deze percentages over de resultaten van de ondersteuning zijn iets gestegen met vorig meetjaar.

Veranderingen in 2025

In 2025 hebben zijn de volgende acties uitgevoerd naar aanleiding van de verbeterpunten die voortkwamen uit de resultaten van het CEO Jeugd en Wmo 2024:

1. We hebben op verschillende wijzen gecommuniceerd hoe en waar inwoners terecht kunnen bij Stip, omdat we zagen dat niet elke inwoner die een hulpvraag had voor jeugd of Wmo, Stip wist te vinden. Vooral onder jongeren was er onbekendheid. We hebben flyers laten maken voor ouders en jongeren om de bekendheid van Stip te vergroten. Op basis van de uitkomsten van het CEO Jeugd 2024 lijken inwoners beter Stip te vinden.
2. Er is aandacht geweest voor het tijdig afhandelen van een aanvraag, zodat er minder wachttijd zou zijn tussen de aanvraag en het gesprek. Vooral voor jeugdhulp bleek dit te spelen. Helaas heeft dit nog geen effect gehad, omdat de tevredenheid over de wachttijd nog iets is afgenomen ten opzichte van 2024. Voor Wmo heeft deze actie geleid tot een hoger percentage tevredenheid over de snelle afhandeling.
3. In 2024 hadden we als verbeterpunt geschreven dat we gezinscoaches en Wmo gespreksvoerders erop wijzen dat het belangrijk is om samen te zoeken naar een oplossing. Het effect blijkt hiervan blijkt uit de CEO jeugd voor 2025: meer respondenten hebben aangegeven dat de gezinscoach dit heeft gevraagd. Wel is het goed om te benoemen dat dit effect niet significant is. Voor Wmo jeugd is er een hoger percentage zichtbaar.
4. In 2025 hebben we medewerkers van Stip gevraagd het zoeken naar oplossingen binnen het eigen netwerk te blijven benoemen tijdens gesprekken, waaronder de keukentafelgesprekken (Wmo). Het effect hiervan zien we niet direct terug in de CEO jeugd. Minder respondenten geven aan hulp te ontvangen van familie, burens, kennissen of andere organisaties.

Verbeterpunten voor 2026

1. De respons onder ouders om de CEO jeugd in te vullen, lijkt de afgelopen 3 jaren af te nemen. Ook de respons voor CEO Wmo is afgenomen ten opzichte van vorig meetjaar. Dit is zorgelijk, omdat onvoldoende respondenten een vertekend beeld kunnen geven van de werkelijkheid. Concreet willen we de volgende acties ondernemen:
  - ❖ We vragen medewerkers van Stip, gezinscoaches en Wmo gesprekvoerders, om in het gesprek met inwoners het belang van het invullen van de vragenlijst te benoemen.
  - ❖ We gaan ook in het gesprek met het onderzoeksbureau, die voor de gemeente de CEO's uitvoert, om te kijken of er nog andere manieren zijn waarop de respons verhoogd kan worden, naast het verloten van Bol.com-kaarten onder jongeren.
2. Soms zijn inwoners verrast als zij een uitnodigingsbrief ontvangen. We willen de informatievoorziening op grond van de AVG richting inwoners verbeteren. Concreet willen we de volgende acties ondernemen:
  - ❖ In de beschikkingsbrief die inwoners ontvangen wordt er een (nieuwe) vooraankondiging opgenomen dat er een uitnodigingsbrief van het cliëntervaringsonderzoek verstuurd wordt.
  - ❖ We wijzen medewerkers van Stip erop dat ze inwoners erop wijzen dat zij een uitnodigingsbrief kunnen verwachten. Indien zij niet mee willen doen, moeten zij zich hier expliciet afmelden.
  - ❖ We passen de uitnodigingsbrief aan: we vermelden wat wij als gemeente met persoonsgegevens doen, waarom wij gegevens delen met het onderzoeksbureau, hoe lang de gegevens worden opgeslagen, en hoe een inwoner zich kan afmelden, mocht diegene dit niet willen.
3. Voor 2026 willen we opnieuw aandacht vragen voor de wachttijd bij medewerkers van Stip; ook is het nodig om voldoende capaciteit en tijd te hebben om een aanvraag tijdig af te handelen en de inwoner(s) uit te nodigen voor een gesprek. Concreet willen we met Stip kijken hoe lang een inwoner gemiddeld moet wachten voor het eerste gesprek en hoe we de wachttijd kunnen verkorten. Soms kan het al helpen om de aanvrager voor (jeugd)hulp tijdig en actief te informeren als het iets langer duurt voordat er een gesprek kan plaatsvinden.

Voortgang uitvoeringsprogramma's

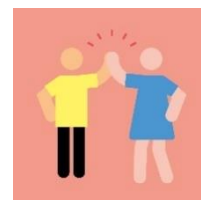
Inleiding

Bij de raadsmonitor is ook het overzicht van de ontwikkelingen binnen de Uitvoeringsprogramma's opgenomen. Dit hoofdstuk bevat een evaluatie van 2025 over de vorderingen en de resultaten van alle opgaven binnen de vijf thema's van het kaderdocument.

Thema Benut de kracht van de samenleving

Verminderen van eenzaamheid bij ouderen

Er zijn verschillende initiatieven die zich richten op het tegengaan van eenzaamheid. De focus ligt bij inwoners meer te laten meedoen met initiatieven in de samenleving die passend zijn bij de behoeften. Stip is bij een deel van deze activiteiten betrokken. Hierbij werken de professionals van Stip samen met samenwerkingspartners zoals vrijwilligersorganisaties, zorgorganisaties, kerken en buurtschappen. Concrete voorbeelden van initiatieven zijn activiteiten in de Week van Verbinding en meer nieuwe activiteiten gericht op beweging en ontmoeting. Ook werken we aan verhoging van bewustzijn rondom dit thema met een themapagina in de plaatselijke krant. We zien een kleine daling in de beleving van eenzaamheid. We streven ernaar dat deze daling zich doorzet. Dit doen we door onder andere eenzaamheid nog meer bespreekbaar te maken, signalen van eenzaamheid passend op te pakken en ontmoetingen onder eenzame inwoners te faciliteren.

Versterken van de maatschappelijke bijdrage van kunst en cultuur

Om de maatschappelijke bijdrage te versterken is er in juni 2025 een convenant cultuur en onderwijs ondertekend met als doel om cultuureducatie vast te leggen met de scholen en de culturele organisaties. In april 2025 is de regionale beleidsnotitie Bibliotheek Noord-Veluwe 2025-2029 vastgesteld waarin al een voorschot wordt genomen op de landelijk wetswijzigingen die begin 2027 ingaan (de nieuwe Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen). De extra incidentele gelden voor de bibliotheek in de vorm van een decentralisatie-uitkering zijn benut om extra in te zetten op voorlezen bij voorschoolse opvang en op specifieke doelgroepen met een taalachterstand.

Het platform Kunst, Cultuur en Erfgoed (PKCE) heeft in 2025 de verbinding tussen de culturele en erfgoedpartners versterkt, mede door subsidie vanuit het erfgoedpact voor culturele initiatieven. Het nieuwe erfgoedpact is in 2025 goedgekeurd door de provincie en biedt ook de komende jaren weer kansen. De cultuurcoach die werkzaam is bij Cultuurplein vervult hierbij een belangrijke rol.

Vrijwilligers ondersteunen, waarderen en stimuleren

In 2025 lag de focus op ondersteuning van vrijwilligers en organisaties door het digitale platform vrijwilligheerde.nl uit te breiden naar 'Heerde voor elkaar', waar inwoners onderling gekoppeld worden. Hoewel Heerde een hoge inzet van vrijwilligers kent, is het lastig om (nieuwe) vrijwilligers te vinden en te binden. Het behoefteonderzoek onder jonge vrijwilligers is uitgevoerd en laat zien dat veel vrijwilligersorganisaties in Heerde nog op traditionele wijze werken. Dit houdt in dat organisaties vacatures veelal inzetten voor bezetting voor lange termijn, gericht op vaste verantwoordelijkheden en werving via direct persoonlijk contact. Bevindingen uit dit onderzoek geven invulling voor trainingen van de vrijwilligersacademie en het belang van communicatie vanuit Stip over het thema werven van (jonge/nieuwe) vrijwilligers.

Ook zijn vrijwilligers gevraagd hoe zij de vrijwilligerswaardering zien. Dit is nu in de vorm van de jaarlijkse vrijwilligersprijs. De uitvraag gaat vooral over de vraag of het wenselijk is om met de vrijwilligersprijs door te gaan of dat een andere vorm moet komen.

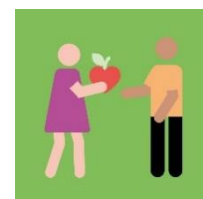
Mantelzorgers ondersteunen en waarderen

In 2025 is de pilot mantelzorgconsulent afgerond. Geconcludeerd is dat een mantelzorgconsulent niet een noodzakelijke aanvulling binnen Stip is. Deze taken zijn voldoende geborgd in bestaande functies bij Stip. Wel geven de uitkomsten van het onderzoek aan dat de bekendheid over respijt en logeerszorg bij mantelzorgers meer aandacht behoeft. Om overbelasting te voorkomen is focus op passende ondersteuning van belang. Mogelijk ook meer ondersteuning in de thuisomgeving, dichtbij de mantelzorger in plaats van buitenshuis activiteiten te organiseren. In 2026 ligt de focus op het verminderen van het aantal overbelaste mantelzorgers. Dit willen we bereiken door in te zetten op preventieve advisering en verwijzing, en de bekendheid over het ondersteuningsaanbod (in de thuisomgeving) te vergroten.

Thema Gezondheid als basis

Terugdringen overgewicht, roken en middelengebruik

In 2025 is het integraal beweegprogramma voortgezet. Dit programma is bedoeld voor inwoners met een matige valrisico en matige gewichtsproblemen. In 2025 hebben er 90 deelnemers deelgenomen aan het integraal beweegprogramma. Daarnaast zijn er valtesten afgenomen en zijn er ook programma's ingezet voor inwoners met ernstige valgevaar en ernstig overgewicht. Zie ook tabel 1. Via het convenant ketenaanpak Heerde is het hele medische, paramedische en welzijnsnetwerk betrokken bij deze aanpak.

Valrisicotesten en interventies:	Heerde **	Apeldoorn	Regio Ap/Zutp.
Valrisicotesten (aantal geregistreerd)	386	1257	2290
Otago individueel (aantal aanmeldingen*)	96	0	116
Otago groep (aantal aanmeldingen*)	170	62	298
In Balans (aantal aanmeldingen*)	37	90	191
Zeker Bewegen (aantal aanmeldingen*)	63	70	176

Tabel 1. Aantal deelnemers per programma.

Ook is het programma 'Bewegen op recept' voortgezet in samenwerking met de fysiotherapiepraktijken in Heerde en Wapenveld. 'Bewegen op recept' is een aanvulling op het (veelal collectieve) aanbod van de buurtsportcoaches van Stip. Stip biedt voor specifieke doelgroepen beweegaanbod, maar de professionals van Stip beschikken niet over de expertise om individuele doorverwijzingen vanuit bijvoorbeeld de POH's, diëtisten, fysiotherapeuten of Stip zelf toe te leiden naar de juiste vorm van begeleiding. In 2025 werden er ongeveer 40 mensen doorverwezen naar 'Bewegen op recept'. Vanuit dit programma kijkt de professional waar en hoe de inwoner het beste weer in beweging kan komen. Dat kan via reguliere fysiotherapie, door aan te sluiten bij het integraal beweegprogramma of door naar een sportclub met een aangepast sportaanbod te gaan. Een combinatie is natuurlijk ook mogelijk.

Op het gebied van roken en middelengebruik volgen we het landelijke programma NIX 18. De GGD, de jongerenwerkers en de buurtcoaches brengen roken en middelengebruik onder de aandacht van ouders, scholen, verenigingen en jongeren. Op deze wijze proberen we jongeren (en de ouders) bewust(er) te maken van de risico's van middelengebruik en roken. De laatste periode is er extra aandacht voor vaperen geweest. In 2026 blijven we aandacht houden voor deze vorm van roken. Voor de zwaardere problematiek rondom middelengebruik hanteren we de Aanpak middelengebruik en verslaving.

Stimuleren van sport en bewegen

In 2025 zijn de buurtsportcoaches van Stip samen met sportaanbieders, onderwijs, zorg en welzijn begonnen met het opzetten van inclusief sporten en bewegen voor alle doelgroepen in de gemeente. Via structurele kennisuitwisseling, opleidingen en vitaliteitschecks hebben aanbieders gewerkt aan sterke, toekomstbestendige verenigingen. Ook is het sportaanbod verbreed, beter zichtbaar gemaakt en meer afgestemd op de vraag van inwoners.

Tegelijk zijn voor volwassenen en senioren nieuwe samenwerkingen opgezet. Intergenerationele activiteiten en leefstijlprogramma's (zoals Gecombineerde Leefstijlinterventie) zijn actief onder de aandacht gebracht. Ook waren er ruim 250 60-plussers aanwezig bij de Vitaliteitsdag + leefstijlmarkt.

Via Uniek Sporten, participatietrajecten en programma's zoals Move It is de drempel naar sport voor specifieke doelgroepen verlaagd. We hebben daarbij ingezet op inclusie, begeleiding en doorstroom naar een passend aanbod.

Voor kinderen en jongeren zijn er verschillende interventies binnen en buiten schooltijd uitgevoerd, zoals de uitbreiding binnen de naschoolse sportactiviteiten Kids Actief met Mini's en Extra, en de JOGG-gerelateerde inzet (Jongeren op Gezond Gewicht), waarbij vakdocenten, beweegcoaches en scholen intensief samenwerken aan een gezonde leefstijl.

Door het organiseren van evenementen, kampioenschappen en campagnes zoals de Nationale Sportweek en onze sportkrant is de zichtbaarheid van het sport- en beweegaanbod sterk vergroot en hebben we onze beweegkaarten voor kind & gezin en volwassenen & senioren vernieuwd. Ook zijn financiële regelingen zoals de bijdrage vanuit Stichting Leergeld en de activiteitenbijdrage benut, waardoor meer inwoners konden meedoen.

Net als in 2024 hebben we bijgedragen aan de uitvoering van het Sport- en beweegakkoord. We zijn als gemeente in iedere coalitie vertegenwoordigd: Jong Vaardig, Gezond Ouder Worden én Vitale Sportaanbieders. Bij de coalitie Jong Vaardig is bijvoorbeeld geïnvesteerd in de professionalisering van groepsleerkrachten van de kleutergroepen door kinderfysiotherapeuten in te zetten. Een aantal sportaanbieders heeft de cursus 'Besturen met impact' gevolgd in het kader van vitale aanbieders en bij de coalitie 'Gezond Ouder worden' is er een cursus ballroomdansen georganiseerd voor ongeveer 25 deelnemers.

Bevorderen mentale gezondheid bij kinderen en jongeren

De samenwerking met het onderwijs is op dit thema in 2025 versterkt. Scholen hebben weer volop preventielessen afgenomen van de gemeentelijke menukaart. Samen met de Noordgouw zijn we bezig om een doorlopende lijn van preventielessen te ontwikkelen om het beter te borgen. Ook is een jongerenwerker op de Noordgouw gestart en zijn we begonnen met het in kaart brengen van thuiszittende kinderen en jongeren: de aantallen, de redenen, en hoe de samenwerking met betrokken partijen gaat (zie ook thema Gelijke kansen).

In het kader van de verkenning van OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) (zie ook thema Gelijke kansen) is een overzicht gemaakt van alle preventieve interventies voor ouders, baby's, kinderen en jongeren in de gemeente Heerde. Dit overzicht nemen we mee in de verdere verkenning en eventuele ontwikkeling van de OKO-aanpak in onze gemeente.

We hebben besloten om de werkwijze van Jouw Ingebrachte Mentor (JIM) op te nemen in ons langere termijnplan voor Stip team Jeugd. We zien de waarde ervan in, maar omdat er meerdere nieuwe methodieken op het team afkomen en de training en implementatie van JIM dit jaar teveel zou zijn, wachten we nog met deze werkwijze. Hiermee kiezen we voor zorgvuldigheid en een goede implementatie en borging in de toekomst.

Organiseren doorgaande lijn jeugdgezondheidszorg

Lysias doet een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de Jeugdgezondheidszorg in onze GGD-regio. In het onderzoek verkent Lysias onder andere het scenario van een doorgaande lijn van de jeugdgezondheidszorg, ofwel bij de GGD of een andere organisatie.

Op het gebied van Kansrijke Start is er ook veel gebeurd. Er zijn pilots gestart van 'CenteringOuderschap' en het prenataal huisbezoek is uitgebreid. Ook zijn er meerdere matches tot stand gekomen voor steunouders (MiniMaatjes).

Thema Veilig en leefbaar

Versterken van het netwerk rond mensen met dementie

In 2025 is er op verschillende manieren gewerkt aan het versterken van het netwerk voor mensen met dementie. Stip heeft een verbindende en faciliterende rol om partners rond dit thema te verbinden. Met netwerkbijeenkomsten krijgen we meer zicht op de samenhang van activiteiten die georganiseerd worden in de gemeente. Stip communiceert hier actief over. In samenwerking met Cultuurplein is er in 2025 een reeks beweeglessen georganiseerd voor inwoners met geheugenproblematiek. Vanaf de stoel konden deze inwoners meebewegen met de muziek.

Huiselijk geweld verminderen

In 2025 is er gestart met het trainen van alle betrokken medewerkers op de TOP-3 methodiek. Ook is er gewerkt aan de lokale vertaling van de regionale visie 'Samen tegen huiselijk geweld' die eind 2024 is vastgesteld. Zo hebben we een lokale zelfscan uitgevoerd, die aangeeft waar de sterke punten van het beleid en het lokale team in Heerde liggen en waar de verbeterpunten liggen. Deze scan dient als basis voor de lokale afspraken die we in 2026 maken met Veilig Thuis.

De regio is gestart met het vergroten van het aantal opvangplekken voor vrouwen en kinderen die met huiselijk geweld te maken hebben. We hebben actief meegedaan aan de 'Orange the World'-initiatieven met extra aandacht voor femicide. Tot slot heeft onze extra inzet op ouderenmishandeling geleid tot een toename in het aantal meldingen en adviezen.

Psychisch kwetsbare inwoners ondersteunen

Er is meer zicht gekomen op wat we doen aan het integraal herstel van psychisch kwetsbare inwoners. Er is geïnterviewd wat we doen aan de invulling van een 'Beschermd Thuis' in Heerde. Dit is onderdeel van de langetermijnplannen van 'Beschermd Thuis' in Heerde. In 2025 heeft herstelacademie Korak in Heerde het activiteitenaanbod uitgebreid en zich georiënteerd op de samenwerking met de GGD rond preventie van suïcide. In samenwerking met GGZ-zorgaanbieders en samenwerkingspartners hebben we meer zicht op processen gekregen. We hebben meer samenwerkingsafspraken gemaakt, bijvoorbeeld over bemoeizorg of de gemeentelijke aanpak middelengebruik en verslaving. We blijven inzetten op een breed ondersteuningsaanbod rond het thema mentale gezondheid voor psychisch kwetsbare inwoners.

Bevorderen van het langer thuis wonen voor ouderen

Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma is wonen en zorg (woonzorgvisie) een prominent onderwerp. Ouderen zijn een belangrijke aandachtsgroep, zeker gezien de dubbele vergrijzing die voor Heerde is voorspeld. Regionaal zijn er in 2024 afspraken gemaakt over ouderenhuisvesting. Deze afspraken liggen in lijn met het Volkshuisvestingsprogramma. In 2025 is er regionaal gewerkt aan de landelijke bepaalde aandachtsgroepen en aan het aanpassen van de urgentieverordening en -regeling. Binnen de uitvoeringswerkzaamheden van Stip is er extra aandacht voor het langer thuis wonen. Het organiseren van de vitaliteitsmarkten en de aanwezigheid op de Hemito- beurs zijn hiervan voorbeelden.

Eind 2025 is er een bewustwordingsprogramma gestart, samen met alle ketenpartners in het verlengde van het landelijke programma 'Praat vandaag over morgen'. Het doel is om ouderen vroegtijdig aan te zetten tot nadenken en het voeren van gesprekken over hun eigen oude dag. Een ander doel is om Stip en zorgmedewerkers een steun in de rug te bieden. Zij zijn al langer bezig met toekomstbestendige ouderenzorg en het maken van

deze beweging, maar kunnen dit niet alleen. Hiervoor is de hele samenleving nodig: de beweging maak je samen. Het helpt professionals bij de gesprekken die zij voeren met cliënten en hun naasten.

Bij het ontwikkelen van het Volkshuisvestingsprogramma werkt het fysieke en sociaal domein samen, waarbij alle sociale partners betrokken worden om tot een gedragen uitvoeringsprogramma te komen. Lokaal kijken we samen met ketenpartners uit het fysieke en sociale domein naar de wijze waarop we gebiedsgericht de sociale infrastructuur kunnen versterken, waardoor inwoners langer thuis kunnen blijven wonen in een gezonde en veilige leefomgeving.

Thema Gelijke kansen

Nieuwkomers mee laten doen

Op verschillende manieren hebben we ons in 2025 ingezet om nieuwkomers (lees: statushouders) te ondersteunen en mee te laten doen in de samenleving. Door het jaar heen heeft de GGD verschillende voorlichtingen gegeven, zowel aan inburgeraars (statushouders) als aan professionals. Voorbeelden van gegeven voorlichtingen zijn 'Signalering van stress' en het 'Opvoeden in twee culturen'.

De gemeente is eerder met Bibliotheek Noord-Veluwe/Taalpunt Heerde een opdracht overeengekomen om taalcoaching aan te bieden aan inburgeraars. In 2025 zijn aanvullende afspraken over de werkwijze gemaakt met Bibliotheek Noord-Veluwe en de taalaanbieders. Net als voorgaande jaren zijn er ook in 2026 taalmaatjes beschikbaar voor inburgeraars om extra te oefenen buiten de formele inburgeringslessen om.

Het inburgeringsstelsel is voortdurend in beweging. Onlangs is de landelijke tussenevaluatie van de Wet inburgering 2021 verschenen. Verschillende herkenbare knelpunten komen in dit onderzoek naar voren. Tegelijk laat de tussenevaluatie ook zien dat er kansen zijn. In 2026 volgt een nieuwe beleidsnota inburgering waarin de knelpunten maar ook kansen uit de tussenevaluatie en andere onderzoeken worden meegenomen. In 2025 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van een passend participatie-aanbod voor statushouders uit de Z-route, één van drie leerroutes binnen het inburgeringsstelsel. In 2026 willen we hiermee verder gaan. Ook blijven we zoeken naar mogelijkheden om een voorprogramma te ontwikkelen als inburgeraars nog niet kunnen starten met hun inburgering. Daarnaast willen we kijken of er organisaties en verenigingen zijn in Heerde, die mogelijk een vrijwilligers- of participatieplek kunnen bieden aan statushouders. In 2026 is er een groepje inwoners gestart die graag inwoners en nieuwkomers met elkaar willen verbinden aan de hand van verschillende buurtinitiatieven. Vanuit de gemeente kijken we hoe we deze groep kunnen faciliteren.

Stimuleren positieve leefomgeving voor jongeren

In 2025 zijn we samen met gemeente Epe gestart met de verkenning hoe we (samen) uitvoering kunnen geven aan OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) in samenwerking met het Trimbos-instituut en de GGD. Een positieve leefomgeving voor jongeren bevordert het welbevinden en beperkt het middelengebruik. Die leefomgeving omvat onder andere de thuisomgeving, school, vrije tijd (bijvoorbeeld sportverenigingen) en leeftijdsgenoten. Er ligt een conceptprojectopdracht voor OKO klaar. Het bestaande aanbod vanuit Stip is volgens de OKO-aanpak in zicht gebracht en medewerkers van Stip, gemeente en het onderwijs zijn alvast over OKO geïnformeerd. Er is een positieve grondhouding vanuit het bestuur. In 2026 gaan we verder met de OKO-verkenning, samen met gemeente Epe. We onderzoeken de beschikbare capaciteit. In het najaar willen we starten met een uitgebreide analyse van de GGD-jeugdmonitor als nulmeting. Daarnaast is het jongerenwerk in 2025 weer op volle sterkte gekomen. Er zijn twee nieuwe jongerenwerkers aan de slag gegaan.

Vergroten kansengelijkheid in het onderwijs en kinderopvang

In 2025 hebben we met alle schoolbesturen de visie geactualiseerd voor alle kinderen in de gemeente Heerde, waarbij we extra aandacht hebben besteed aan de stem van elk kind en de rol van ouders/verzorgers. Schoolbestuurders, gemeentebestuur Heerde, kinderopvang, Jeugdgezondheidszorg en Stip zijn daarmee samen verantwoordelijk dat elk kind in ontwikkeling is. Hierbij staan kinderen en ouders altijd centraal. Dat wat we

daarvoor doen, doen we samen en waar mogelijk thuis nabij. De regie hiervoor ligt bij ouders/verzorgers, schoolbesturen/kinderopvang, gemeente en andere partners.

De VVE-monitor¹ over 2024 laat zien dat 87% van de VVE-geïndiceerde kinderen bereikt is. De volgende punten vragen nog aandacht:

- het onderwijs lijkt niet altijd zicht te hebben op kinderen met een VVE-indicatie die niet hebben deelgenomen aan het VVE-aanbod.
- er is betere afstemming tussen JGZ 0-4 jaar en JGZ 4-18 jaar nodig.
- eind groep 2 heeft 50% van de VVE-kinderen een positieve groei doorgemaakt waarbij ondersteuning in de groep nodig is. Onze ambitie lag op 80%.

Met incidentele middelen, zoals de NPO-gelden, hebben we het onderwijs kunnen ondersteunen met projecten zoals 'Jongerenwerker op de Noordgouw', 'Bibliotheek op School', 'Lezen op de Noordgouw' en extra preventieve inzet op logopedie vanuit de GGD. Ook was tijdelijke extra inzet van onderwijsassistenten in het PO voor NT2²-leerlingen mogelijk. Daarmee is het budget vanuit de NPO-gelden volledig benut.

We zijn begonnen met het analyseren van thuiszitterscasussen met Stip. Op basis van een format is de uitvoering van Stip gevraagd naar het aantal kinderen dat deels of volledig thuiszit, welke factoren daarbij spelen, hoe de samenwerking verloopt met het onderwijs en andere partners, en wat er aan tussentijdse ondersteuning wordt ingezet. In de loop van 2026 willen we de cijfers vanuit Stip vergelijken met de officiële cijfers over thuiszitters van het samenwerkingsverband. De analyse vormt een basis voor het ontwikkelen van een plan van aanpak voor betere samenwerking tussen onderwijs en team Jeugd van Stip.

Samen met VluchtelingenWerk, huisvesting, inburgering, de locatiemanagers van Groot Stokkert, en Stip monitoren we de instroom van NT2-kinderen en zoeken we een passende onderwijs- of kinderopvangplek. Dit vraagt om voortdurende afstemming. In 2025 hebben we samen naar oplossingen gezocht voor het afschalen van de NT2-taalklas Epe-Heerde, nu de vluchtelingeninstroom in zowel gemeente Epe als gemeente Heerde in 2026 lijkt te stabiliseren. Tegelijk is de verbouwing op Groot Stokkert voor de uitbreiding van 50 extra plekken in volle gang. De verwachting is dat er enkele nieuwe Oekraïners kinderen en jongeren naar Heerde komen, en daarmee ook een passende onderwijs- en/of kinderopvangplek nodig hebben.

Positie LHBTI+-ers versterken

Net als in eerdere jaren is de regenboogvlag gehesen tijdens Coming Out Day in oktober 2025. Ook hebben we een ontbijtje georganiseerd, waarbij enkele inwoners en raadsleden aansloten. Daarnaast hadden maatschappelijke organisaties, waaronder scholen en sportaanbieders, en inwoners weer de mogelijkheid om een regenboogvlag of -stickers op te halen bij Stip. Voor 2026 gaan we kijken of een herhaaltraining over seksuele en genderdiversiteit voor de professionals bij Stip kunnen plannen. Het organiseren van een themamiddag voor ouders is niet gelukt in 2025. We kijken in 2026 of hieraan nog behoefte is en hoe dit dan vorm kan krijgen. Verder gaan we de sociale kaarten uit 2024 aanpassen, zodat de juiste informatie over ondersteuning voor vragen bij LHBTI+-ers voor inwoners, professionals en ketenpartners beschikbaar blijft.

---

¹ Afkorting voor Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie.

² Afkorting voor Nederlands als tweede taal.

Thema Passende ondersteuning

Stimuleren dat iedereen meedoet

Prestatieafspraken Lucrato

Jaarlijks worden er prestatieafspraken overeengekomen tussen de gemeente en Werkleerbedrijf Lucrato. Uit tabel 2 blijkt dat de voor 2025 vastgestelde afspraken in grote lijnen zijn gerealiseerd.

De resultaten sluiten over het algemeen goed aan bij de overeengekomen doelstellingen. Uitzondering hierop vormt het aantal inwoners dat uitstroomt naar Beschut Werk. Dit resultaat blijft enigszins achter bij de prestatieafpraak. Een vergelijkbare ontwikkeling doet zich voor in de andere gemeenten waar Lucrato zit, de gemeenten Apeldoorn en Epe. In 2025 is hier ambtelijk aandacht voor gevraagd. Lucrato zal begin 2026 een nadere analyse uitvoeren van de in- en uitstroom binnen Beschut Werk, zodat eventuele knelpunten en verbetermaatregelen in beeld gebracht kunnen worden. Voor de overige prestatieafspraken geldt dat de behaalde resultaten in grote lijnen overeenkomen met de afgesproken doelstellingen voor 2025, waarbij sprake is van een verschil van één of twee dienstverbanden.

Categorie	Prestatieafpraak	Resultaat
Aantal inwoners begeleiden naar Beschut Werk (berekening naar dienstverband op basis van 31 uur)	12	9,6
Aantal inwoners begeleiden naar parttime inkomen	5	7
Aantal inwoners begeleiden naar werk of scholing	18	19
Aantal statushouders begeleiden naar werk of scholing	5	6
Aantal inwoners met loonkosten-subsidie	35	34

Tabel 2. Overzicht prestatieafspraken en behaalde resultaten

Participatiewet in Balans

In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor de maatregelen van de wetswijziging Participatiewet in Balans, die per 1 januari 2026 in gaan. Het gaat om wijzigingen die vooral betrekking hebben op de uitvoering. Deze wijzigingen maken het eenvoudiger om maatwerk toe te passen en onnodige hardheden in de wet te verminderen. De wet is gebaseerd op de principes van vertrouwen, eenvoud en maatwerk. De wetswijziging wordt gefaseerd ingevoerd. In 2026 bereiden we ons voor op de overige wijzigingen uit spoor 1 van de wetswijziging, die naar verwachting per 1 januari 2027 in werking treden.

Ondersteunen bij armoede en schulden

In 2025 zijn meerdere acties uitgevoerd.

- De kernpartners van het Armoedepact spreken elkaar een aantal keren per jaar.
- We hebben actief inwoners benaderd die hun zorgverzekering langer dan zes maanden niet hadden betaald en daardoor in de wanbetalersregeling van het CAK terecht waren gekomen.
- Op initiatief van de raad is het college in gesprek gegaan met Kringloop De Rode Beer, Kledingbank De Cirkel en Stichting Leergeld om een speelgoedbank in te richten. Dit is gerealiseerd.
- Dit initiatief heeft ook geleid tot een intensievere samenwerking tussen Kringloop De Rode Beer, Kledingbank De Cirkel en Stichting Om de Hoek in Wapenveld. Het college heeft hierbij een begeleidende rol gespeeld.

- Op het gebied van communicatie hebben we de website samenrondkomen.nl ontwikkeld, waarmee we het Armoedepact nadrukkelijker in beeld brengen. Er zijn verschillende nieuwsbrieven verspreid naar ongeveer 160 vrijwilligers en professionals.
- In samenwerking met ketenpartners is gewerkt aan het Beleidsplan Schulddienstverlening 2026–2029. De oplevering vindt plaats in 2026.
- De implementatie van de Voorzieningenwijzer is voorbereid. Dit instrument laat inwoners zien op welke voorzieningen zij recht hebben, zowel binnen het gemeentelijk minimabeleid als bij landelijke toeslagen. De oplevering vindt plaats in 2026.
- De implementatie van WijMobiel is voorbereid. Met dit instrument ontvangen statushouders die moeten inburgeren een ov-kaart. De oplevering vindt plaats in 2026.
- In het kader van life-events is een website ontwikkeld voor jongeren die 18 jaar worden. Hier kunnen zij zien wat zij rond hun 18^e moeten regelen. In december ontvingen zij een verjaardagskaart met een link naar deze website.
- In maart vond de bijeenkomst Financiële Bestaanszekerheid plaats. De opkomst was goed. Bibliotheek Noord-Veluwe, Dorpsraad Wapenveld, SeniorWeb, Stichting Om de Hoek Wapenveld, Lucrato en Jouwbespaarhulp ondertekenden een convenant waarmee zij het Armoedepact ondersteunen.
- Ongeveer 250 kinderen ontvingen in 2025 een kledingpas. Het IDO droeg € 30 bij. De gemeente Heerde voegde vanuit de GALA-middelen € 25 extra toe, waardoor de totale waarde van de kledingpas in 2025 € 130 bedroeg.
- Kinderen ontvingen in 2025 een zomerpakket. In dit pakket zaten allemaal bonnen van lokale ondernemers. Dit initiatief werd mogelijk gemaakt door samenwerking tussen het IDO, de Jan Nienhuis Vereniging, Stichting Leergeld en de gemeente Heerde. De gezamenlijke kerken en de H. ter Matenstichting financierden deze actie.

Ondersteunen van inwoners met laaggeletterdheid

Afgelopen jaar hebben we volop aandacht gehad voor laaggeletterdheid en laaggecijferdheid. Een nieuwe, landelijke ontwikkeling is dat we steeds meer spreken over het versterken van basisvaardigheden van inwoners. Daarbij is dit niet een doel op zichzelf. Het gaat om de vraag wat een inwoner nodig heeft om beter met een dagelijkse situatie thuis, op werk of ergens anders, om te gaan. Voorbeelden zijn: je (klein)kind voorlezen of zelf rekeningen betalen.

In 2025 hebben we verschillende acties uitgevoerd.

- Tijdens de Week van Lezen en Schrijven in september 2025 is de ‘escape-caravaan’ langsgekomen bij Stip. Verschillende professionals hebben ervaren hoe het voelt om minder goed te kunnen lezen, schrijven en/of te rekenen. En wat dat betekent in het dagelijks leven voor inwoners die onvoldoende basisvaardigheden hebben om goed mee te komen in de samenleving.
- Er zijn verschillende overleggen geweest tussen ketenpartners om elkaar beter te vinden en van elkaars aanbod op de hoogte te zijn. De samenwerking is versterkt.
- Samen met ketenpartners is er een start gemaakt met het opzetten van een lokaal actieplan om basisvaardigheden van inwoners te versterken. Het is de bedoeling dat we dit actieplan in 2026 vaststellen.
- Net als in 2024 hebben we ingezet op heldere en duidelijke communicatie vanuit de interne organisatie. Schrijven op B1-niveau is het uitgangspunt. Medewerkers hebben de gelegenheid gehad om hun brief of e-mail te laten tegenlezen door interne schrijfcoaches.
- Op verschillende manieren is gewezen op het belang van het (her)kennen van laaggeletterdheid en laaggecijferdheid, onder andere via het lokaal taaloverleg dat per kwartaal plaatsvindt met ketenpartners, zoals Bibliotheek Noord-Veluwe/Taalpunt Heerde, Lucrato, de taalaanbieder TopTaal en Stichting Lezen en Schrijven. Ook is er meerdere keren gewezen op de gratis e-learnings van Stichting Lezen en Schrijven.
- Net als in 2025 bood Lucrato afgelopen jaar één keer per week extra taalondersteuning in relatie tot werk aan voor zowel interne als externe kandidaten. Het ging daarbij om het verhogen van het taalniveau, het aanleren van werknemersvaardigheden en praktische, digitale vaardigheden.

- In 2025 is afgesproken om de Taalmeter niet verplicht af te laten nemen bij elke nieuwe bijstandsuitkering. In 2026 willen we kijken hoe we dit op een andere manier kunnen borgen.
- Verschillende Oekraïners die verblijven op de noodopvanglocatie Groot Stokkert hebben vrijwillig Nederlandse taalles gevolgd op locatie of bij TopTaal. De stijging in het aantal aanmeldingen bij TopTaal kwam dan vooral door de Oekraïense bewoners.

In 2026 kijken we of we op de website van de gemeente en Stip hulpmiddel Tolkie kunnen inzetten. Tolkie Leeshulp biedt de mogelijkheid om lastige woorden en teksten om te zetten in eenvoudige taal of een afbeelding. Daarnaast kan Tolkie teksten en losse woorden hardop voorlezen, lastige definitie uitleggen en woorden en teksten vertalen naar een andere taal.

Deel II

Bijlage Maatschappelijke ondersteuning

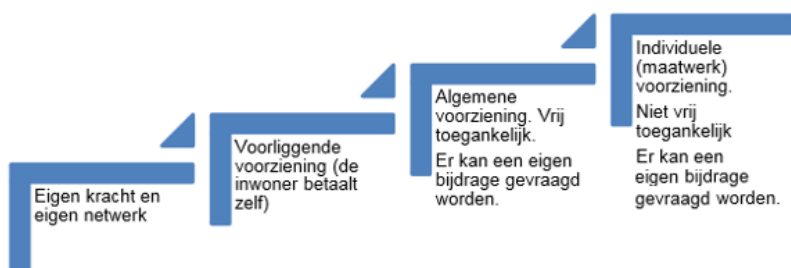
Programma Wmo

Onderwerp	Toelichting
Doel(en)	De doelen op hoofdlijnen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en het Kaderdocument Sociaal Domein gemeente Heerde 2022-2027
AVSLH-klanten	Aantal klanten Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH)
AVSLH financieel	Financieel overzicht 2025
MAATWERK Financieel overzicht	Financieel overzicht 2025
MAATWERK Aantal klanten	Aantal klanten
Beschermd Wonen	Ontwikkelingen

Doelen Wmo

De toename van de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van inwoners van gemeente Heerde door:

- meer inzet vanuit eigen kracht/omgeving
- toenemende inzet via algemene voorzieningen
- minder inzet van maatwerk

Figuur 1. Stappenplan inzet Wmo-voorziening

Toelichting figuur 1

De visie van de gemeente Heerde met betrekking tot de transformatie is dat inwoners zelf verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven. Zij houden zoveel mogelijk de regie en geven zelf aan wat zij aan ondersteuning nodig hebben. Zij zoeken eerst naar oplossingen in de eigen kracht, het eigen netwerk en maken gebruik van voorliggende en algemene voorzieningen. Dit is in het stappenplan in figuur 1 gevisualiseerd.

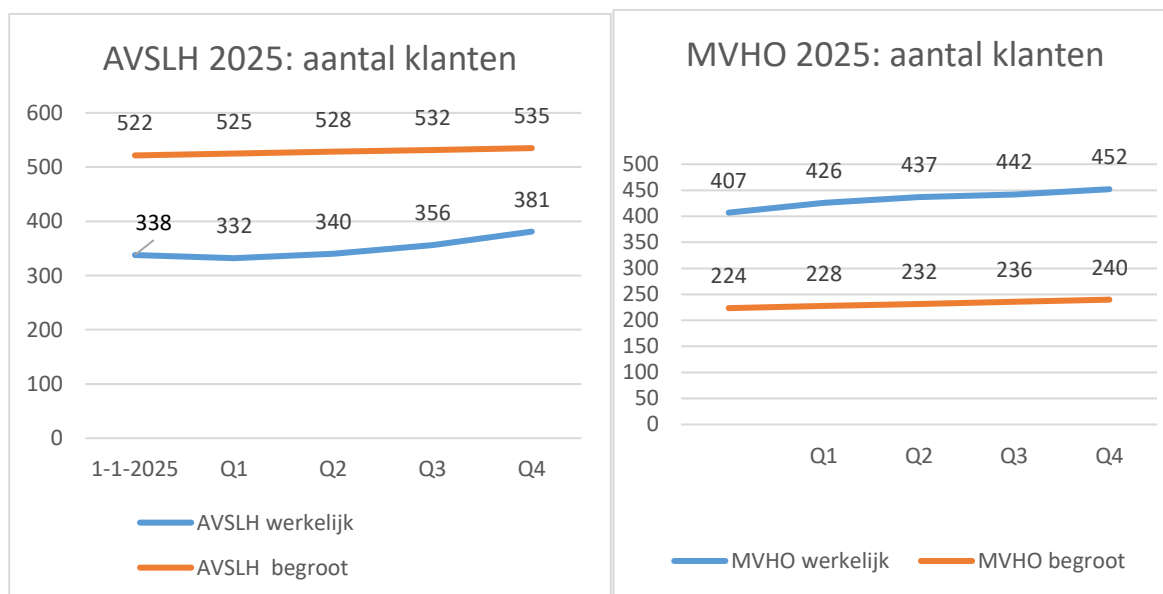
Voor het versterken van de eigen kracht en het eigen netwerk worden binnen Stip onder andere een coördinator mantelzorg en vrijwilligerswerk, een coördinator ouderen, sociaal werkers, thuisbegeleiders en (buurt)sportcoaches ingezet. Zij (vroeg)signaleren en verbinden binnen de eigen netwerken en de voorliggende voorzieningen.

Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis

Algemeen

De Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis (AVSLH) is als voorziening voor ondersteuning in het huishouden. De raad heeft gekozen voor een nieuwe aanbesteding van een algemene voorziening voor huishoudelijke ondersteuning vanaf 2025. Uitgangspunt is dat er zoveel mogelijk een beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van de inwoners. Binnen de algemene voorziening krijgt een huishouden gemiddeld 1,5 uur ondersteuning per week. Kan het huis hiermee niet schoon en leefbaar worden gehouden? Dan kan er een maatwerkvoorziening worden aangevraagd.

Bij het aanbieden van de AVSLH is er met ingang van 2025 een bewustwordingsperiode van 8 weken gehanteerd, voordat een inwoner gebruik kan maken van de algemene voorziening. Voor inwoners in een kwetsbare situatie geldt geen bewustwordingsperiode.

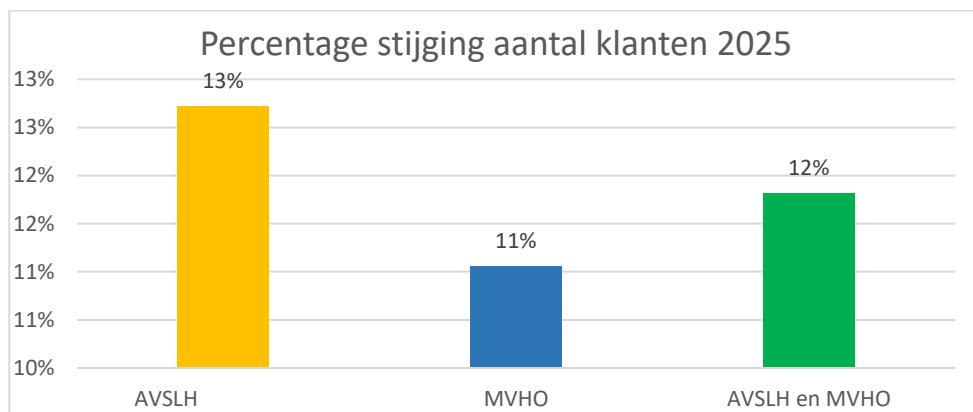

Figuur 2. Ontwikkeling aantal klanten AVSLH

Toelichting figuur 2

In de begroting 2025 is uitgegaan van de aanname dat van alle klanten die in 2024 via de AVSLH (2 uur) huishoudelijke ondersteuning ontvingen, 70% in de AVSLH (1,5 uur) zou blijven en 30% naar een Maatwerk Voorziening Huishoudelijke Ondersteuning (hierna: MVHO) zou gaan. Bij aanvang van het jaar zat 45% van de klanten in de AVSLH en 55% in de MVHO. Eind 2025 was dit beeld niet anders. De reden van deze verschuiving naar maatwerk is dat de deelnemers die gebruik maken van MVHO relatief van hogere leeftijd zijn (69% is 75 jaar

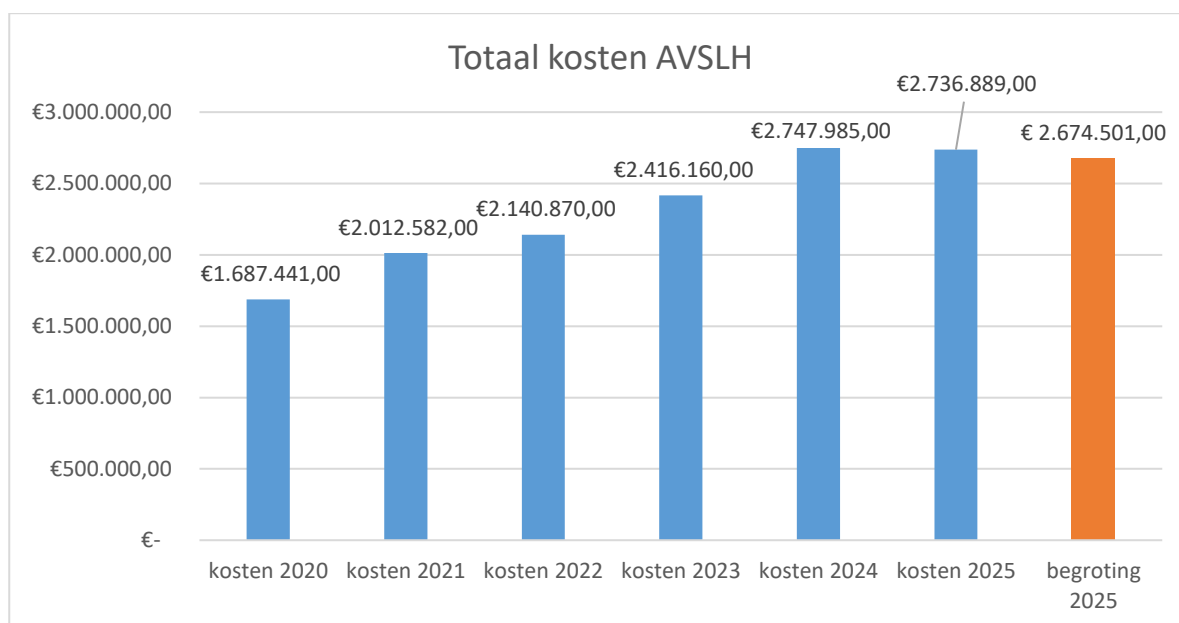
of ouder). De noodzaak van minimaal 2 uur per week huishoudelijke ondersteuning bleek uit de heronderzoeken die eind 2024 plaats hebben gevonden.

Figuur 3. Stijging aantal klanten

Toelichting figuur 3

Het aantal klanten dat gebruikmaakt van huishoudelijke ondersteuning (AVSLH en MVHO) is in 2025 wel meer toegenomen dan voorspeld. De verwachting was een stijging van 8%. In werkelijkheid was er een stijging van 12%. De stijging heeft een relatie met de toenemende vergrijzing en het langer thuis blijven wonen van ouderen. Dit wordt ook landelijk herkend.

Figuur 4. Kostenontwikkeling AVSLH

Toelichting figuur 4

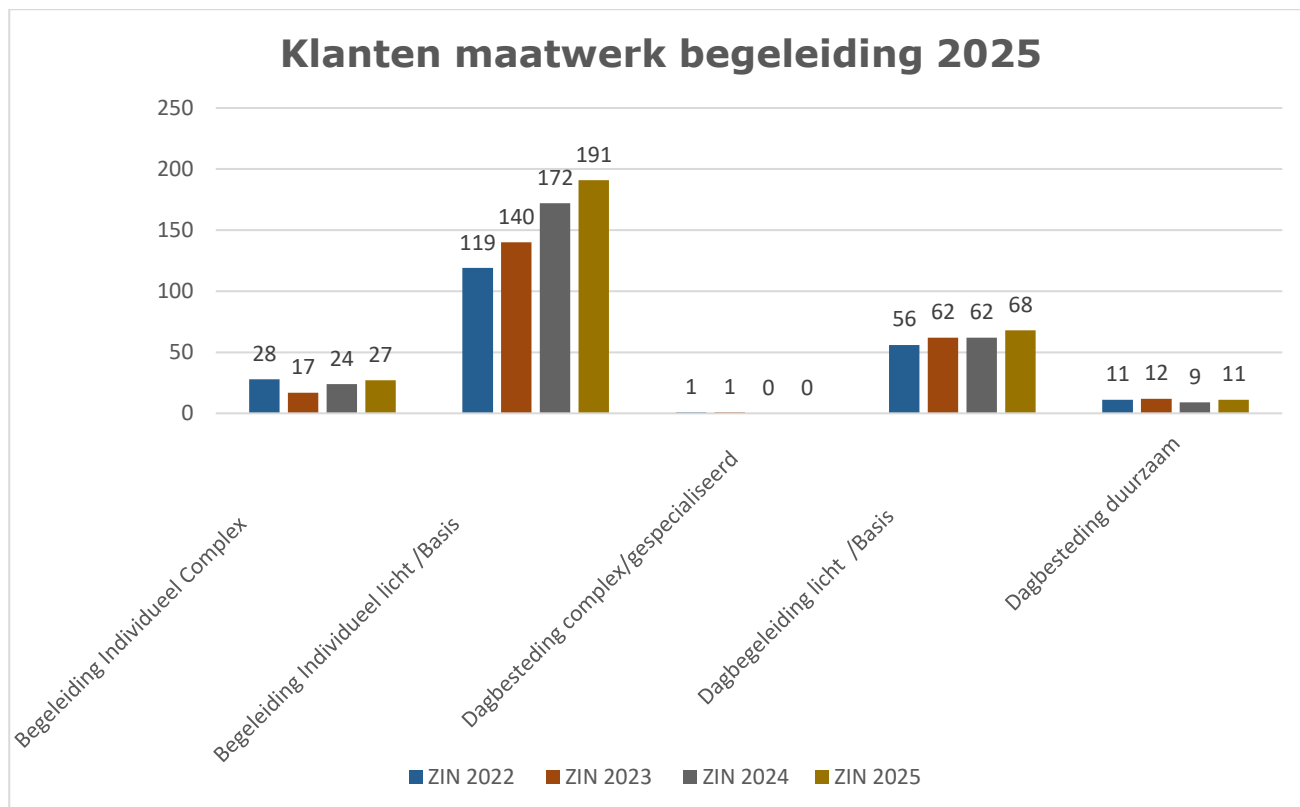
De kosten voor AVSLH (en MVHO) zijn, in verhouding tot de begrote kosten, binnen de oorspronkelijke begroting gebleven, ondanks de stijging van het aantal klanten. In de najaarnota is er afgeraamd op basis van de realisatie van het eerste halfjaar. De stijging in het tweede halfjaar was meer dan verwacht. Dit kwam vooral door de toename van het aantal klanten.

Wmo-maatwerkvoorzieningen

Algemeen

Onder maatwerkvoorzieningen vallen immateriële en materiële voorzieningen. Immateriële voorzieningen zijn onder andere individuele begeleiding, groepsbegeleiding en respijtzorg. Materiële voorzieningen zijn de rolstoel, vervoers- en woonvoorzieningen.

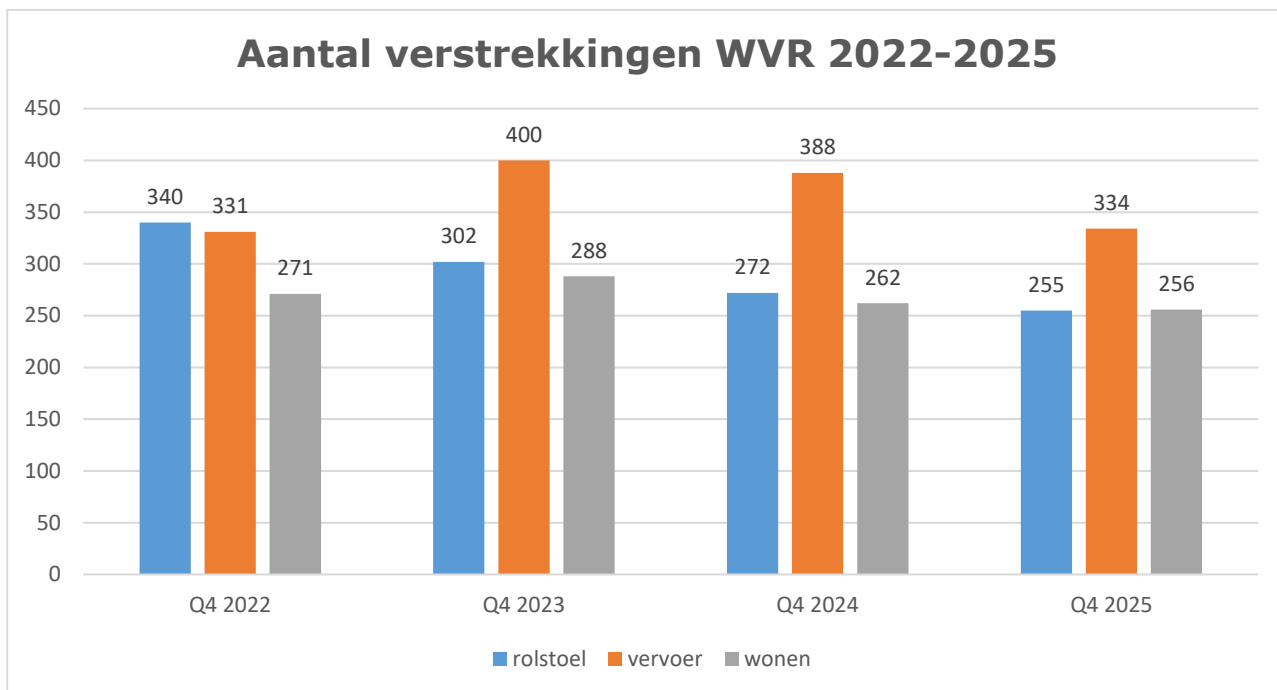
Maatwerk immaterieel ZIN (Zorg in Natura)

Figuur 5. Klantaantallen maatwerk immaterieel per jaareinde

Toelichting figuur 5

Het aantal klanten met 'Individuele begeleiding' neemt jaarlijks toe. Deze stijging zetten we in 2025 door. We zien relatief een stijging van circa 10%. Dit heeft vooral te maken met de uitstroom vanuit Stip naar een maatwerkvoorziening en door uitstroom vanuit Beschermd Thuis. Binnen Beschermd Thuis streeft men naar grotere uitstroom vanuit intramurale instellingen naar begeleid thuis wonen. Het aantal klanten dat deelneemt aan 'Dagbesteding' is gestegen. Lichte dagbesteding wordt ook aangeboden vanuit Stip. Is bij Stip onvoldoende expertise gezien de problematiek van de inwoner? Dan begeleidt Stip de inwoner door naar dagbesteding bij de ketenpartners. 'Begeleiding groep duurzaam' richt zich meer op de oudere inwoners. 'Dagbegeleiding groep licht' en 'Dagbegeleiding basis' is bedoeld voor inwoners die bekend zijn vanuit de GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg) of LVB (licht verstandelijk beperkt).

Figuur 6. Verstrekkingen Woon- Rolstoel Vervoer (WRV) inclusief onderhoud/reparatie

Woonvoorzieningen

Steeds meer mensen wonen langer thuis. Zowel de omvang als de gemiddelde leeftijd binnen de doelgroep neemt toe. De overheid stimuleert het langer thuis wonen. Net als landelijk is er ook in Heerde een tekort aan passende woonruimte. Dit zorgt voor meer, grotere en duurdere woningaanpassingen. Daarnaast neemt het aantal verstrekkingen van trapliften toe. Ook de toenemende vergrijzing vraagt om meer aangepaste woningen, zeker in relatie met de zorg die zo veel mogelijk thuis moet worden geleverd. Vanuit de overheid en de Wet langdurige zorg (Wlz) wordt ingezet op Wlz-zorg in de eigen woning. De zorg wordt betaald vanuit de Wlz, maar de aanpassingen van woningen komen voor rekening van de gemeente.

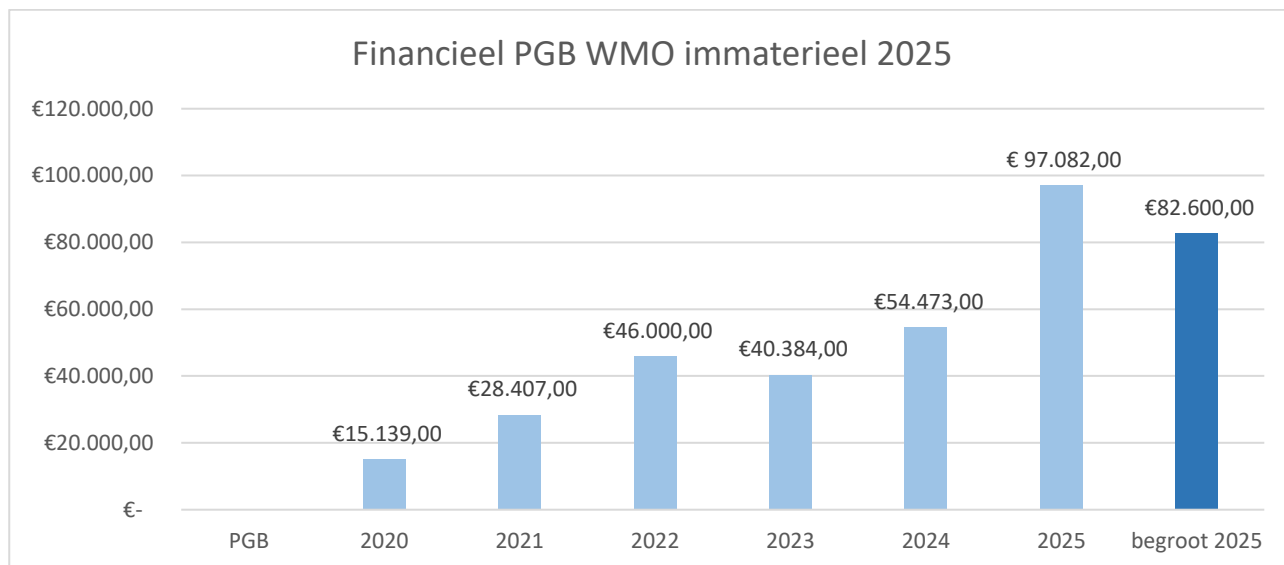
Binnen het Volkshuisvestingsprogramma is de woonzorgvisie geïntegreerd. Daarbij is ook aandacht voor woningen voor ouderen en andere kwetsbare doelgroepen. Veel van deze woningen moeten nog gerealiseerd worden, waardoor er op de korte en middellange termijn nog onvoldoende passende woningen zijn.

Het aantal verstrekte rolstoelen is licht afgenomen. Veel rolstoelen voor enkelvoudig gebruik worden zelf aangeschaft of men gebruikt de uitleenservice. Het aantal verstrekkingen van vervoersvoorzieningen lijkt afgenomen. De vorige jaren is het trajectvervoer hierin meegerekend. Deze cijfers zijn meegenomen in het collectief vervoer (plusOV). Wel zien we nog een toename in scootmobielen en driewielfietsen (relatief 10%). Zie figuur 6.

Financieel overzicht

Algemeen

De kosten voor PGB Volwassenen en Immaterieel Zorg In Natura (ZIN) beïnvloeden elkaar en moeten gezamenlijk worden beoordeeld als Kosten Individuele maatwerkvoorzieningen.

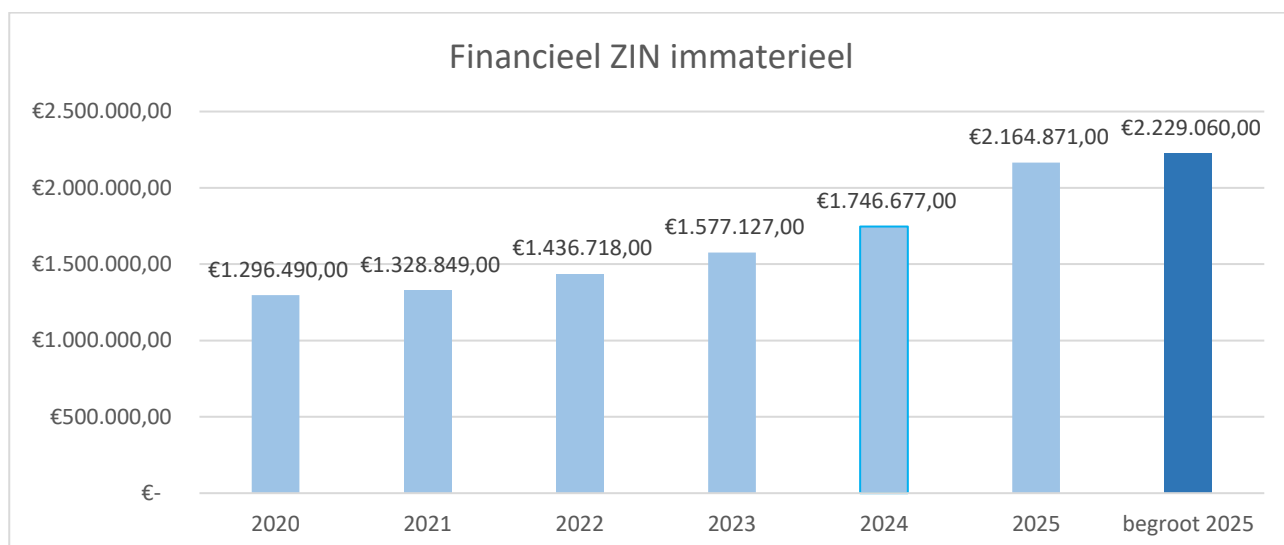

Figuur 7. Financieel PGB Wmo immaterieel

Toelichting figuur 7

De uitgaven voor het Persoonsgebonden Budget (PGB) zijn hoger dan begroot. Dit komt omdat een paar inwoners voor begeleiding en huishoudelijke hulp een PGB verstrekt hebben gekregen. Omdat het om enkele inwoners gaat, fluctueren de kosten. Dit jaar zijn er ook enkele PGB's verstrekt voor vervoersvoorzieningen. Het gaat om een totaal bedrag van € 11.000.

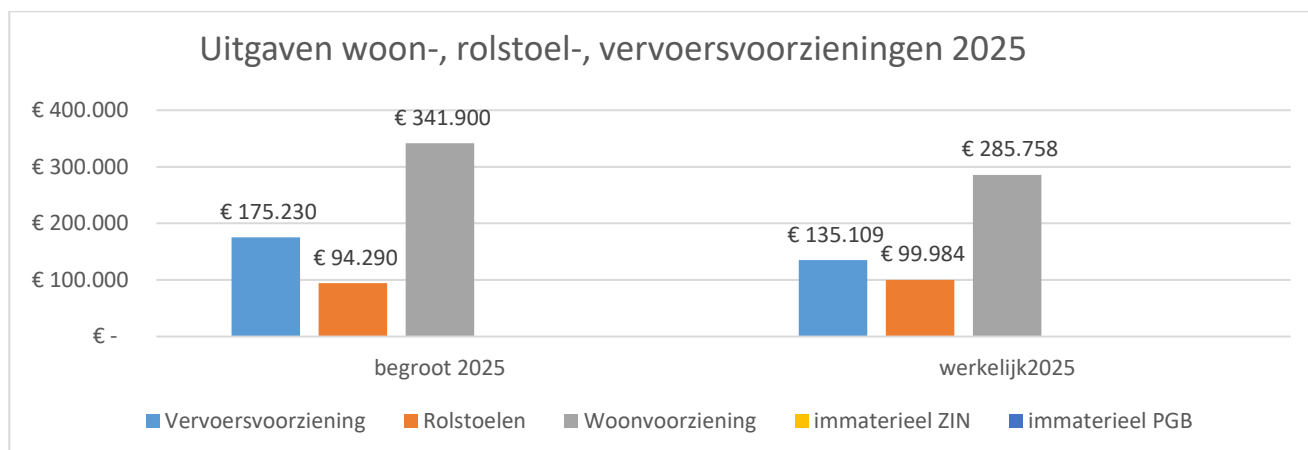
Inwoners maken weinig gebruik van de PGB's voor immateriële voorzieningen. Dit komt door de regionale inkoop via een open-raamcontract. Door het open-raamcontract kunnen nieuwe aanbieders makkelijk toetreden. Daarom is een PGB-constructie in veel gevallen niet meer noodzakelijk. Nieuwe PGB-aanbieders moeten aan dezelfde kwalitatieve eisen voldoen als aanbieders die al voor het regionale raamcontract ingeschreven zijn.

Figuur 8. Financiën immateriële voorzieningen

Toelichting figuur 8

De kostenstijging is een opeenstapeling van prijsstijging en toename van het aantal klanten. We zien in de Wmo dat er bij de nieuwe regionale inkoop een prijsstijging heeft plaatsgevonden. Dit komt omdat we ons moeten houden aan het bieden van reële tarieven. Daarbij zien we ook nog eens toename in de kosten door de uitstroom van klanten vanuit Stip en vanuit Beschermd Thuis naar de maatwerkvoorzieningen 'Individuele begeleiding' en vormen van groepsbegeleiding. In de begroting was hier al rekening mee gehouden, waardoor de uitgaven lager zijn dan begroot.

Figuur 9. Kosten materiële voorzieningen 2025

Kosten materiële voorzieningen

De kosten voor vervoers- en rolstoelvoorzieningen liggen in lijn met de begroting. De kosten van de woonvoorzieningen zijn aanzienlijk minder. Dit komt omdat een grote woningaanpassing niet tijdig in 2025 is gerealiseerd. De daling in de kosten voor de rolstoelvoorziening heeft te maken met de nieuwe hulpmiddelencontract, waarbij de aanschafkosten zijn verwerkt in de huurprijs. We verwachten de komende jaren geen grote schommelingen door het nieuwe hulpmiddelencontract, waarin voorzieningen niet meer worden gekocht maar gehuurd. De kosten verdelen zich dan meer. Er zijn dan minder financiële piekmomenten.

	Rolstoelen	Vervoersvoorzieningen	Woonvoorzieningen	Totaal
2021	€ 202.121,00	€ 156.083,00	€ 348.817,00	€ 707.021,00
2022	€ 199.722,00	€ 174.747,00	€ 249.281,00	€ 623.750,00
2023	€ 126.642,00	€ 312.515,00	€ 267.488,00	€ 706.645,00
2024	€ 124.336,00	€ 301.881,00	€ 331.575,00	€ 757.792,00
2025	€ 99.983,00	€ 135.109,00	€ 285.758,00	€ 520.850,00

Tabel 3. Kostenontwikkeling materiële voorzieningen

Tabel 3 laat de werkelijke uitgaven zien over de afgelopen vijf jaar. Bij de rolstoelen is er sprake van een daling in de kosten na 2022. In 2021 en 2022 hadden we een paar duurdere rolstoelen verstrekt. De afgelopen twee jaar is dit niet gebeurd. De vervoersvoorzieningen zijn in 2025 flink afgenomen. Dit komt door het nieuwe hulpmiddelencontract, waarin voorzieningen niet meer worden gekocht maar gehuurd. Dit zorgt voor het wegvallen van de initiële aanschafkosten van hulpmiddelen.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen

Algemeen

Gemeente Heerde werkt voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MOBW) samen in de regio Oost-Veluwe. MOBW is voor mensen met psychische of psychosociale problemen.

In 2021 is door de raad het regionale kaderdocument en regionale ontwerp 'Beschermd Thuis' vastgesteld. Het regionale kaderdocument geeft richting aan de transformatie van Beschermd Wonen (intramuraal) naar Beschermd Thuis (een beschermde thuisomgeving). Het regionale ontwerp beschrijft welke stappen er genomen worden om in de regio te blijven samenwerken.

Onderdeel van dit ontwerp zijn de afspraken over het samenwerkingsconvenant, zoals deze is vastgesteld in 2023. Deze afspraken gaan over de afbouwopgave van het aantal plekken intramuraal Beschermd Wonen en de verdeling van de financiën in de regio.

Financiën MOBW

Het landelijke financieel verdeelmodel Beschermd Wonen is uitgesteld. Wanneer dit ingaat is onbekend. De financiën zouden dan per gemeente binnenkomen en niet langer via centrumgemeente Apeldoorn. De afbouw loopt van 37 miljoen euro naar 23 miljoen euro in 2032. De financiële afbouw komt mede doordat een deel van de cliënten Beschermd Wonen onder de Wet langdurige zorg (Wlz) valt en we een afbouwopgave hebben. In de regio gaat het op dit moment totaal om ongeveer 500 cliënten. In de gemeente Heerde zijn er gemiddeld 10 cliënten die een indicatie vanuit Beschermd Wonen hebben. In de regio is er afgesproken dat elke gemeente 85% van de ontvangen gemeentelijke Rijksvergoeding Beschermd Wonen overhevelt naar het regiobudget. Dit percentage wordt jaarlijks vastgesteld. Om de lokale zorginfrastructuur zo in te richten dat we integraal herstel kunnen (blijven) bieden, wordt de resterende 15% van de ontvangen vergoeding Beschermd Wonen lokaal ingezet.

Vanaf 2025 werkt de regio met een nieuwe zorginkoop. Er is een strategisch partnerschap aangegaan met 10 zorgaanbieders. Zo is het mogelijk integraal te werken aan herstel in eigen omgeving. Voor de cliënten die een beschermde woonvorm nodig hebben, blijven intramurale voorzieningen beschikbaar.

Toekomstplannen

Er zijn jaarlijks financiële overschotten in de regio. Deze gelden zijn gereserveerd voor de investeringen die de komende jaren moeten worden gedaan om passende zorg aan deze doelgroep in hun eigen omgeving te kunnen bieden. Deze transformatie houdt in dat we lokaal nieuwe voorzieningen inrichten. Dit is in een lokaal uitvoeringsplan Beschermd Thuis uitgewerkt. In dit plan zijn plannen voor laagdrempelige steunpunten, netwerkwerkversterking en preventieve voorzieningen opgenomen. Hiermee richten we ons op het bevorderen van maatschappelijk herstel in de richting van een zo zelfredzaam mogelijk leven voor kwetsbare mensen.

Bijlage Participatiewet

Programma Participatiewet

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Participatiewet ³
Stand Bijstand	Aantal mensen in de bijstand en het verloop over meerdere jaren
Trajecten	Aantal mensen dat een traject heeft
Financiën	Kosten van de uitkering ten opzichte van het BUIG- budget
Financiën Openeinderegeling	Financiën van de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de kwijtscheldingen
Armoede en schulddienstverlening	Instroom en uitstroom

Doelen Participatiewet

- Inwoners van de gemeente Heerde voorzien zoveel mogelijk in hun eigen inkomen. De gemeente Heerde biedt ondersteuning bij het vinden van werk. Hierbij geldt als regel dat ondersteuning alleen wordt ingezet als het efficiënt en effectief is.
- Inwoners die niet kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt, participeren naar eigen vermogen in de samenleving, bijvoorbeeld door het uitvoeren van vrijwilligerswerk.
- De gemeente biedt een vangnet als inwoners het financieel moeilijk hebben. De gemeente wil armoede en schulden onder de inwoners van de gemeente waar mogelijk voorkomen dan wel bestrijden.

Oekraïense ontheemden

Algemeen

De gemeente Heerde biedt ondersteuning aan vluchtelingen uit Oekraïne op noodopvanglocatie Groot Stokkert, maar ook aan ontheemden die bij particulieren in de gemeente verblijven. Die laatste groep is beperkt.

Leefgeld

Vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen leefgeld om bijvoorbeeld eten en kleding te kopen. In de gemeente Heerde zijn er forse inspanningen verricht om het verstrekken van leefgeld zo snel mogelijk en op de juiste wijze te laten verlopen. In tabel 5 staat het aantal leefgelduitkeringen en de totale kosten vermeld.

---

³ Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking.

	Aantal leefgelduitkeringen	Totale kosten
Gemeentelijke opvang Oekraïners (Goo)	32	€ 122.502,61
Particuliere opvang Oekraïners (Poo)	1	€ 7.328,71

Tabel 5. Aantallen en kosten opvang Oekraïners

Werk

Vluchtelingen uit Oekraïne die kunnen en willen werken, hebben toegang tot de Nederlandse arbeidsmarkt. De gemeente Heerde zet zich in om deze mensen naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Op dit moment werken we samen met Werkleerbedrijf Lucrato. Het Werkleerbedrijf is twee keer per week op locatie Groot Stokkert aanwezig om Oekraïners te ondersteunen bij het vinden en behouden van werk.

Participatiewet: werk

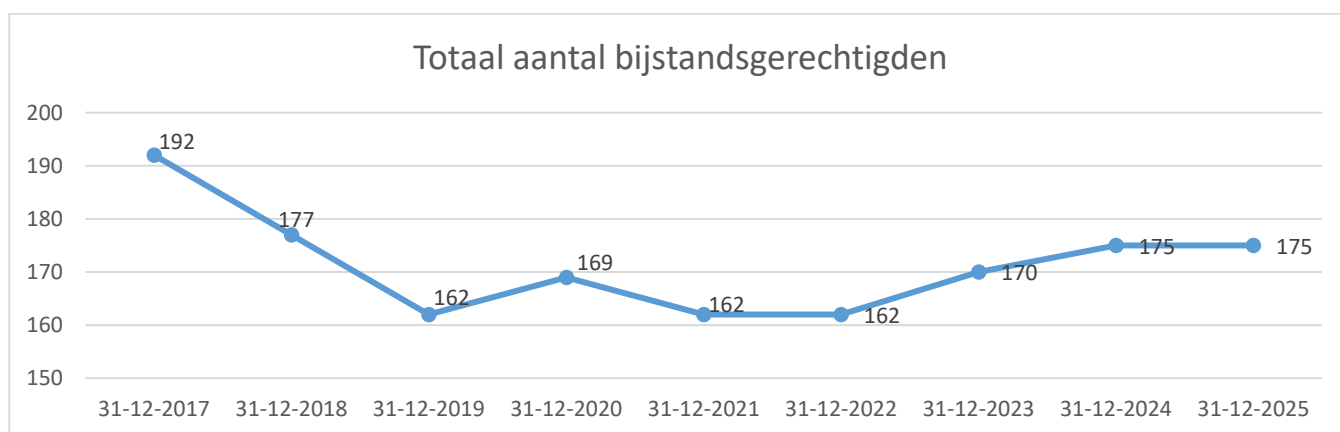
Samenvatting

De gemeente Heerde ondersteunt inwoners bij het vinden van werk en stimuleert participatie naar vermogen. Het aantal bijstandsgerechtigden is stabiel gebleven. In 2025 zijn 50 mensen ingestroomd en 50 mensen uitgestroomd, waardoor het bestand per saldo gelijk is gebleven.

Voor 77% van de bijstandsgerechtigden geldt dat zij langer dan een jaar een uitkering ontvangen. Dit maakt uitstroom naar werk structureel lastig. Tegelijkertijd is de inzet op re-integratie en activering toegenomen. Het aantal trajecten groeit en er wordt actief gebruik gemaakt van instrumenten, zoals loonkostensubsidie en scholing. Hoewel het aantal bijstandsgerechtigden stabiel is gebleven, zijn de meeste prestatieafspraken met Lucrato behaald. De taakstelling voor Beschut Werk blijft daarbij iets achter. Daarnaast biedt de regionale arbeidsmarkt relatief minder kansen.

Cijfers en trends bijstand en participatie

Hieronder wordt de ontwikkeling van de belangrijkste cijfers rondom bijstand en participatie weergegeven.

Figuur 10. Ontwikkeling aantal bijstandsgerechtigden

Toelichting figuur 10

Bovenstaande grafiek laat de trend zien van het aantal inwoners dat een uitkering ontvangt in het kader van de Participatiewet, IOAW⁴, Bbz⁵ en IOAZ⁶ op 31 december van een bepaald jaar. Het aantal bijstandsgerechtigden is gelijk gebleven. Dit sluit aan bij de landelijke trend. Zie ook tabel 6.

Landelijk beeld		
Omschrijving	Gemeente Heerde	Gemeenten < 25000 inwoners
Aantal huishoudens met bijstand (aug 2025)	2,2%	2,6%
Kinderen in uitkeringsgezinnen (2024)	3%	3%
Aantal beschikbare banen per 1000 inwoners (2024)	516	595
Personen met een bijstandsuitkering PER 1000 inwoners (2025)	12	14
Werkloosheid (2023)	2,7%	3,0%
Huishoudens met een laag inkomen (2023)	5%	10% ⁷
Huishouden met problematische schulden (2025)	4,9%	6,0%

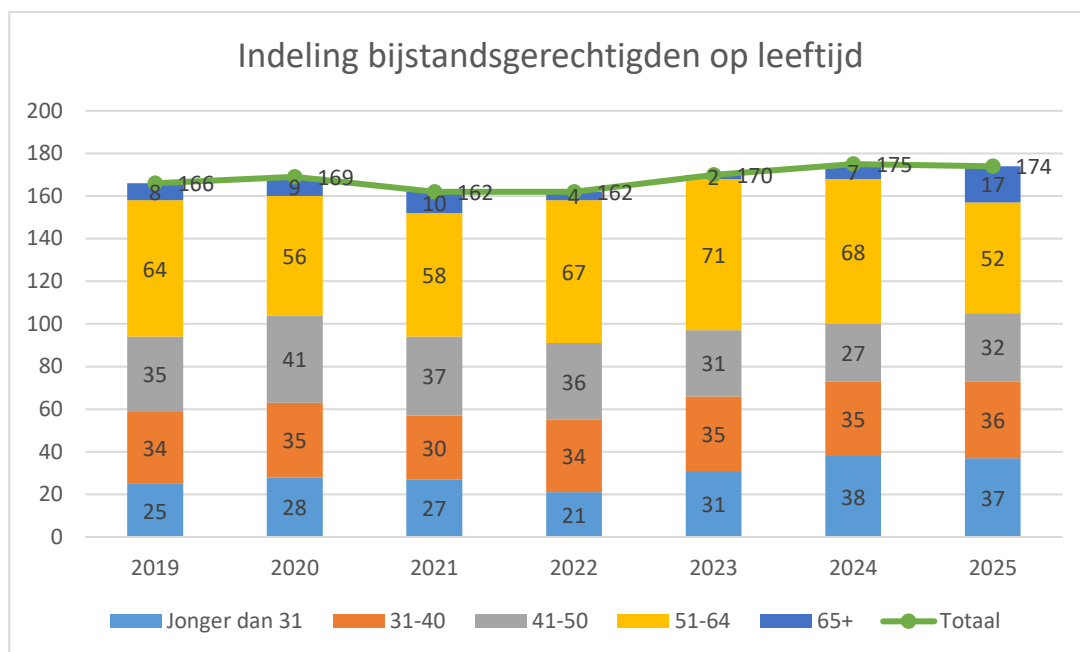
Tabel 6. De gemeente Heerde vergeleken met de landelijke cijfers (bron: www.waarstaatjegemeente.nl)

⁴ Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

⁵ Besluit bijstandsverlening zelfstandigen.

⁶ Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen.

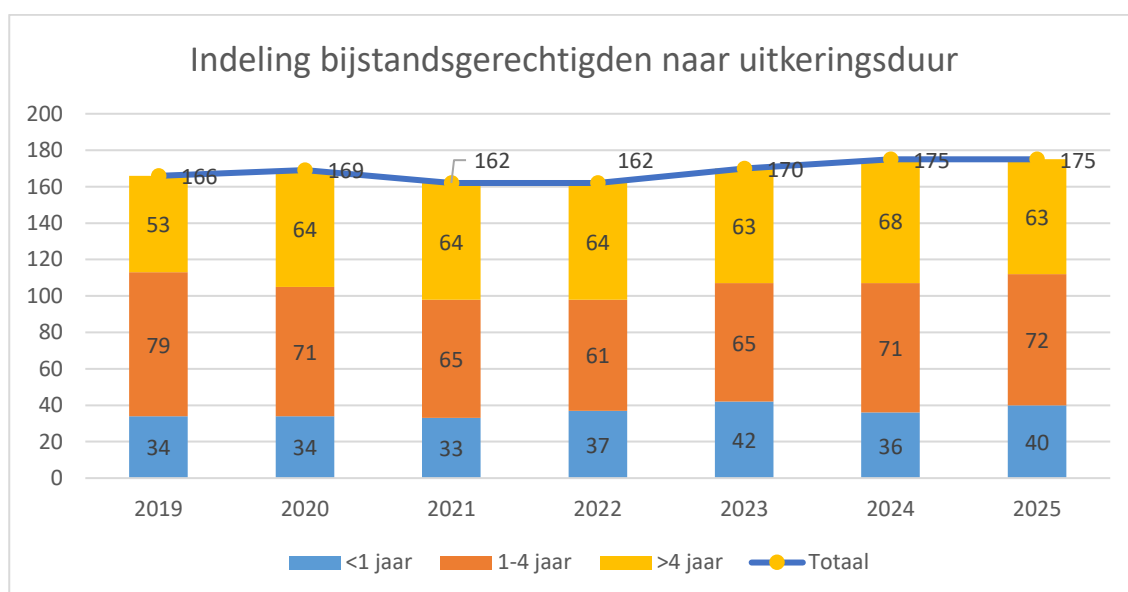
⁷ Dit zijn landelijke cijfers van 2024.

Figuur 11. Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar leeftijdsgroep

Toelichting figuur 11

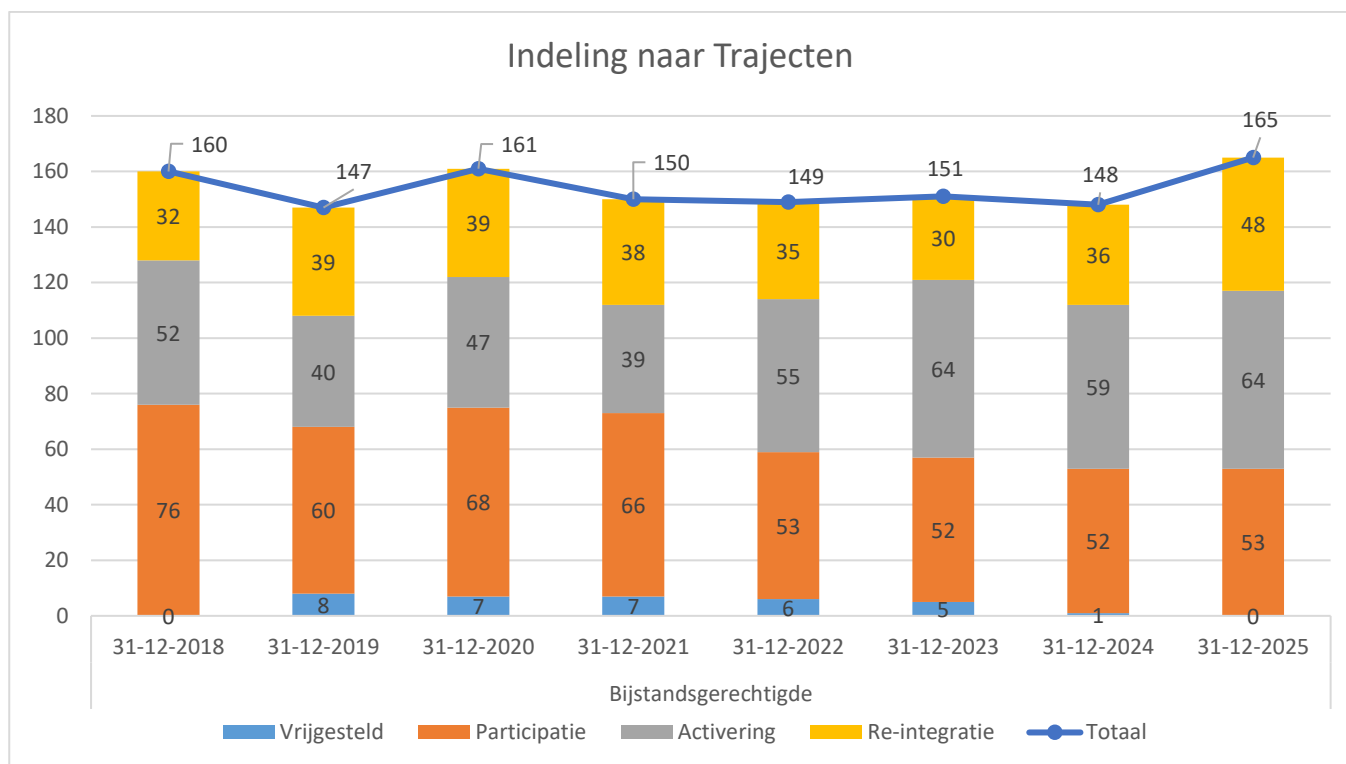
Uit de grafiek blijkt dat de groep bijstandsgerechtigden in de hoogste leeftijdscategorie 65+ in 2025 is gestegen met 10 en de groep 51-64 jaar is afgenomen met 16.

Figuur 12. Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar uitkeringsduur

Toelichting figuur 12

135 mensen (77%; was vorig jaar 79%) die langer dan een jaar een uitkering ontvangen, is stabiel. In de meeste gevallen wordt de kans op werk kleiner naarmate de uitkering langer duurt.

Figuur 13. Indeling aantal bijstandsgerechtigden naar trajecten

Toelichting figuur 13

Bovenstaande grafiek geeft het aantal inwoners met een bijstandsuitkering weer waarvoor de gemeente een inspanningsverplichting heeft. Het totaal wijkt af van het aantal bijstandsgerechtigden in figuur 12, omdat enkele bijstandsgerechtigden nog moeten worden ingedeeld.

De werkzoekenden Participatiewet zijn onderverdeeld in vier groepen, zie tabel 7.

Re-integratie	binnen < 1 jaar naar werk
Activering	Als deze inwoners al in aanmerking komen om deel te nemen aan de arbeidsmarkt, dan verwachten we dat er één tot drie jaar nodig is om deze mensen daarop voor te bereiden.
Zorg/Participatie	De kans op deelname aan de arbeidsmarkt binnen drie jaar is klein.
Vrijgesteld	Deze inwoners zijn vanwege persoonlijke omstandigheden vrijgesteld van re-integratieverplichtingen. Deze inwoners vallen onder de groep Zorg/participatie.

Tabel 7. Verklaring van termen voor indeling werkzoekenden

De inwoners die binnen één jaar naar werk kunnen, krijgen ondersteuning en begeleiding van het Werkleerbedrijf Lucrato. De inwoners uit de overige groepen krijgen ondersteuning en begeleiding van de gemeente (Stip).

Hieronder wordt de verdeling in aantallen weergegeven tussen de verschillende groepen:

- De groep Activering is met 5 personen gestegen en de groep Re-integratie met 12 personen ten opzichte van vorig jaar. Daarbij moet worden opgemerkt dat het totaal aantal inwoners met een traject in 2025 17 personen hoger ligt dan in 2024.
- 112 mensen (68%) zitten niet in de Re-integratiegroep. Deze mensen hebben een (grote) afstand van minimaal een jaar tot de arbeidsmarkt.

- De afgelopen jaren hebben wij, samen met Werkleerbedrijf Lucrato, extra inzet en ondersteuning geboden aan de groep statushouders. De prestatieafspraken voor 2025 om vijf statushouders naar werk of scholing te begeleiden is behaald: zes statushouders zijn begeleid.

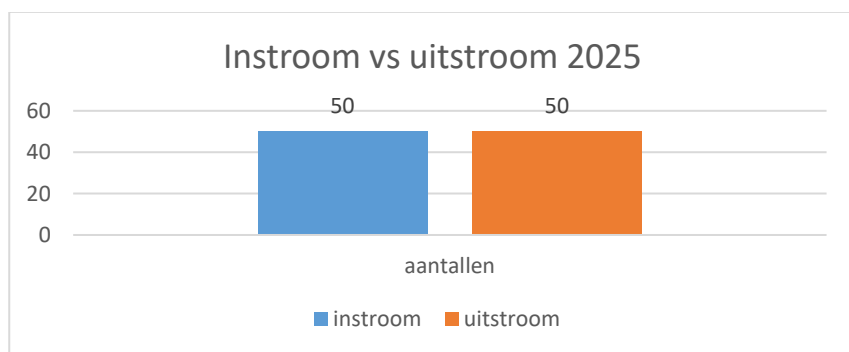
Studietoelage

Op grond van artikel 36b van de Participatiewet verstrekt het college studietoelage aan studenten die door een medische beperking niet kunnen bijverdienen. Een onafhankelijk medisch advies is het uitgangspunt bij de vaststelling van de structurele medische beperking. In 2025 kregen elf inwoners studietoelage. De kosten hiervoor bedroegen € 44.873.

Voor de uitvoering van de studietoelage door gemeenten is bij invoering van de Participatiewet structureel € 35 miljoen toegevoegd aan het Gemeentefonds. Dat is ongeoormarkt budget voor zowel de uitgaven aan de studietoelage als de bijbehorende uitvoeringskosten. Gemeenten kunnen die middelen blijven gebruiken voor de uitvoering van de studietoelage.

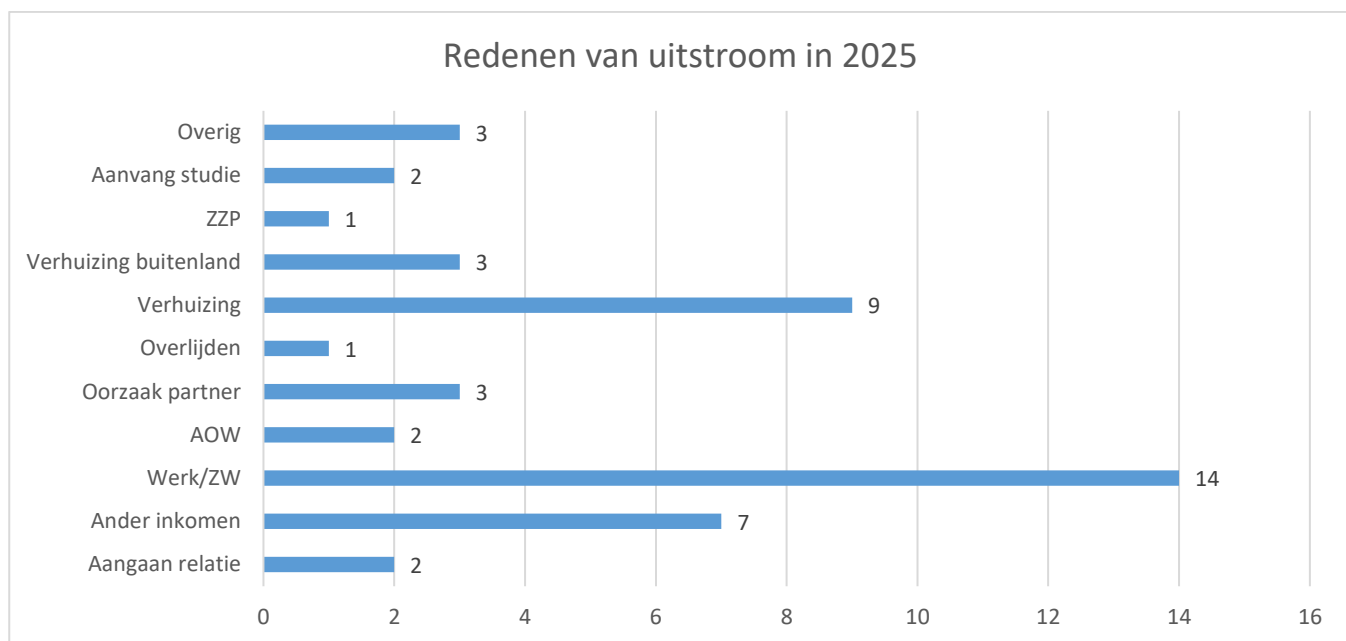
Instroom en uitstroom

Wij maken geen afspraken meer over de in- en uitstroom in de bijstand, omdat dit niet direct iets zegt over de inspanning van Lucrato. Wel hebben we een bandbreedte afgesproken voor het aantal dossiers waar Lucrato zich voor inzet.

Figuur 14. Overzicht van instroom en uitstroom 2025

In 2025 zijn zowel 50 mensen uitgestroomd als 50 mensen ingestroomd in de bijstand. In figuur 15 zijn de redenen van uitstroom en bijbehorende aantallen te zien.

Figuur 15. Redenen van uitstroom

Instrumenten

Loonkostensubsidie en Beschut Werk

Als mensen een relatie hebben richten we ons, met de dienstverlening en in de ondersteuning naar werk, op beide partners, omdat ze beiden bijstandsgerechtigd zijn. Als één van beiden werk vindt, kan dit resulteren in voldoende inkomen, waardoor het gezin geen beroep meer hoeft te doen op de bijstand.

In de Participatiewet zijn verschillende instrumenten opgenomen om mensen met een arbeidsbeperking te kunnen ondersteunen naar werk. Dit zijn de Loonkostensubsidie en Beschut Werk. De Participatiewet ondersteunt inwoners met een arbeidsbeperking bij het vinden van werk. Loonkostensubsidie maakt het voor werkgevers aantrekkelijk om deze inwoners in dienst te nemen, doordat zij een vergoeding kunnen krijgen voor het verschil in loonwaarde.

Eind 2025 waren er 31 inwoners met een Loonkostensubsidie aan het werk. Wij hebben de uitvoering van de Loonkostensubsidie gedelegeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato. De loonkostensubsidie is een vergoeding aan de werkgever, voor de loonkosten waarvoor de inwoner geen loonwaarde heeft. Bijvoorbeeld als iemand voor 80% arbeidsproductiviteit heeft, ontvangt de werkgever een subsidie voor de overige 20%. Daarnaast zit er een no-riskpolis vast aan de loonkostensubsidie, die de werkgever bescherming geeft bij mogelijk ziekte van de werknemer. Door deze instrumenten wordt het voor een werkgever makkelijker gemaakt iemand uit het doelgroepregister (DGR) in dienst te nemen. Vooral voor kleinere werkgevers biedt dit instrument uitkomst.

Lucrato voert het werkgeverschap uit voor medewerkers met een indicatie Beschut Werk. Deze indicatie wordt afgegeven door het UWV en geeft recht op extra begeleiding en een aangepaste werkplek. Het Rijk stelt jaarlijks per gemeente een taakstelling vast voor het aantal te realiseren beschutte werkplekken. Voor 2025 bedraagt de taakstelling voor de gemeente Heerde 12 fte, uitgaande van een werkweek van 31 uur. In 2025 heeft Lucrato in totaal 13 medewerkers met een Beschut Werk-indicatie begeleid. Dit komt in totaal neer op 9,6 fte. Daarmee hebben we de taakstelling van 12 fte voor 2025 niet gehaald.

Overzicht instrumenten

Om een beeld te geven van de instrumenten die wij als gemeente kunnen inzetten om onze inwoners te kunnen ondersteunen naar werk, volgen hieronder enkele voorbeelden. Deze lijst is niet volledig. Wanneer maatwerk nodig is, passen wij dit toe.

Instrumenten Participatiewet

Wij zetten alle instrumenten in die de Participatiewet aanbiedt. Denk hierbij aan een werkervaringsplek, loonkostensubsidie, beschut werk en een proefplaatsing.

Taalmeter

In het verleden werd bij elke nieuwe uitkeringsaanvraag het screeningsinstrument Taalmeter ingezet. Dit is in 2025 losgelaten, omdat het niet het beoogde doel bereikt, namelijk inwoners ondersteunen bij het versterken van hun basisvaardigheden. In 2026 willen we kijken hoe we dit op een andere manier kunnen borgen. Los van de Taalmeter is er een passend taalaanbod voor inwoners die de taal onvoldoende beheersen, als taal een re-integratieproces in de weg zit.

Scholing en opleiding

Wij bieden VCA⁸-trajecten aan. De VCA helpt werknemers in risicovolle werkomgevingen om veilig en gezond hun werk te doen. In de bouw wordt bijvoorbeeld gevraagd om dit certificaat. Ook zijn er vanuit het regiofonds andere opleidingen mogelijk, zowel voor werkgevers als werknemers. Zie hiervoor het kopje Human Capital Agenda.

Werkfit en empowerment

Samen met Werkleerbedrijf Lucrato bieden wij aanvullende trainingen aan op het gebied van Werkfit en empowerment. Daarnaast is er een combinatie van deze mogelijk, met aanvullende taallessen en een stagetijd bij een ondernemer in de gemeente Heerde. Alles is erop gericht dat iedereen in de gemeente Heerde mee kan doen.

Participatiecoach

De participatiecoach is een vorm van individuele begeleiding en fungeert als schakel tussen de Wmo-arbeidsmatige dagbesteding en de stap richting de arbeidsmarkt.

SROI

In onze aanbestedingen nemen wij de voorwaarde Social Return On Investment (SROI) op. Dit betekent dat de gegunde partij, voor een vooraf vastgesteld percentage van de totale waarde van de opdracht, iets terug moet doen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan het aanbieden van een werkervaringsplaats zijn, maar ook het aanbieden van een opleiding/cursus of een coachingstraject. De invulling kan breed ingezet worden.

Human Capital Agenda Zwolle

Heerde is aangesloten bij de Human Capital Agenda Zwolle. Vanuit deze agenda worden werkgevers en werkzoekenden ondersteund bij re-integratievraagstukken. Er is een ontwikkelfonds waar zowel werkgevers als werkzoekenden een aanvraag kunnen indienen voor een scholingstraject.

Werkcentrum Veluwe en Stedendriehoek

Werkcentrum Veluwe en Stedendriehoek (voorheen FactorWerk) is het regionale samenwerkingsverband in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek. Binnen dit werkcentrum werken wij als gemeente samen met 12 gemeenten, UWV, VNO-NCW, ROC Aventus, ROC Landstede, FNV en CNV aan betere werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening. We werken aan de harmonisering van werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening, zodat iedere inwoner in onze regio dezelfde dienstverlening krijgt. We organiseren banenmarkten, verstrekken jobcoachingsvouchers voor inwoners die geen indicatie DGR hebben en werken samen aan de werkgeversdienstverlening.

---

⁸ Afkorting voor Veiligheid Checklist Aannemers.

Inburgering

Per 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. Daarin hebben gemeenten een grotere regierol. Samen met ketenpartners en taalaanbieders geven wij de inburgeringstrajecten vorm. Denk hierbij aan taalaanbieder VluchtelingenWerk, taalaanbieder TopTaal, Werkleerbedrijf Lucrato, Bibliotheek Noord-Veluwe/Taalpunt Heerde en Stip.

We bieden ook elk jaar een zomerschool aan met extra taal- en educatieaanbod aan kinderen van onder andere nieuwkomers, waaronder ook statushouders. Dit doen we samen met de gemeente Epe.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk kan ingezet worden als een re-integratiemiddel, maar ook als participatiemiddel. Door vrijwilligerswerk blijven inwoners betrokken bij hun omgeving en ontmoeten ze andere mensen. Als de stap richting betaalde arbeid niet gemaakt kan worden, is vrijwilligerswerk een belangrijk participatiemiddel.

Participatiewet: inkomen (financiële bestaanszekerheid)

Samenvatting

De gemeente Heerde ondersteunt inwoners met een laag inkomen om financiële bestaanszekerheid te versterken en armoede en schulden te voorkomen. Volgens de nieuwe armoedemethode leven naar schatting 94 huishoudens in armoede en hebben 546 huishoudens een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Deze groep loopt een verhoogd risico op financiële problemen. Het aantal huishoudens met problematische schulden is toegenomen tot circa 398 (4,9% van de huishoudens). Tegelijkertijd is het aantal signalen vanuit vroegsignalering licht gedaald, maar blijft het bereik beperkt: van 643 signalen hebben 50 inwoners hulp geaccepteerd.

De kosten voor de bijzondere bijstand zijn met circa 2% gestegen, maar blijven binnen het beschikbare budget. De stijging hangt samen met toenemende kosten voor onder andere bewindvoering en inburgering.

De financiële druk op huishoudens blijft aanwezig, mede door stijgende vaste lasten. De toename van schulden en het beperkte bereik van vroegsignalering vormen belangrijke aandachtspunten voor het beleid.

Cijfers en trends: armoede

Armoede volgens de nieuwe methode

In 2024 hebben CBS, SCP en Nibud een nieuwe methode ontwikkeld om armoede te berekenen. Deze methode kijkt niet alleen naar inkomen, maar ook naar spaargeld en ander direct inzetbaar bezit.

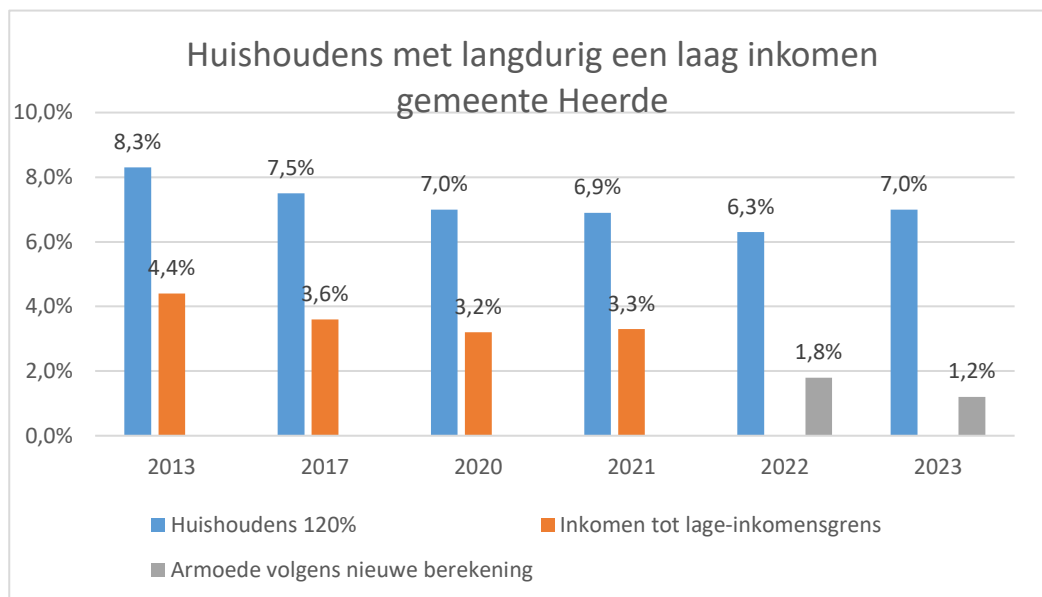
In 2023 leefden 540 duizend mensen (3,1% van de bevolking) in armoede, waaronder ruim 115 duizend kinderen (3,6%). Daarnaast hadden bijna 1,2 miljoen mensen een inkomen tot 25% boven de armoedegrens zonder voldoende spaargeld.

De armoedegrens wordt bepaald op basis van minimale uitgaven voor huisvesting, energie, verzekeringen, kleding en sociale activiteiten. Voor een alleenstaande lag de grens in 2023 op € 1.510 per maand. Voor een stel met twee jonge kinderen op € 2.535. Ook de vermogensbuffer telt mee: een alleenstaande met minstens € 18.145 spaargeld werd niet als arm beschouwd. Een gezin met twee kinderen had minimaal € 30.405 nodig. Daarnaast spelen werkelijke uitgaven een rol. Als een huishouden na het betalen van vaste lasten te weinig overhoudt voor andere basisbehoeften, valt het huishouden onder de armoedegrens. Het rapport "De nieuwe methode om armoede in Nederland te meten" licht de aanpak toe en vergelijkt deze met eerdere methoden uit 2021-2023.

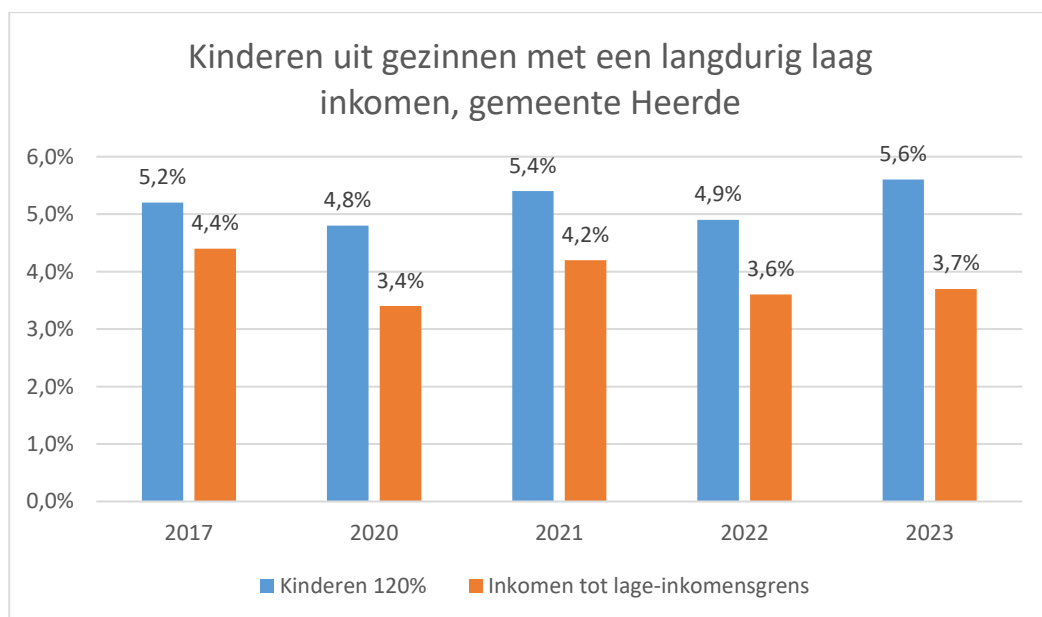
Cijfers Heerde

In onze gemeente kunnen inwoners met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm gebruikmaken van minimaregelingen en bijzondere bijstand. Uitgaande van 7.800 huishoudens en een armoedepercentage van

1,2%, leven naar schatting 94 gezinnen in armoede. Daarnaast hebben 546 gezinnen een inkomen onder de 120% van de bijstandsnorm. Zie figuren 16 en 17.

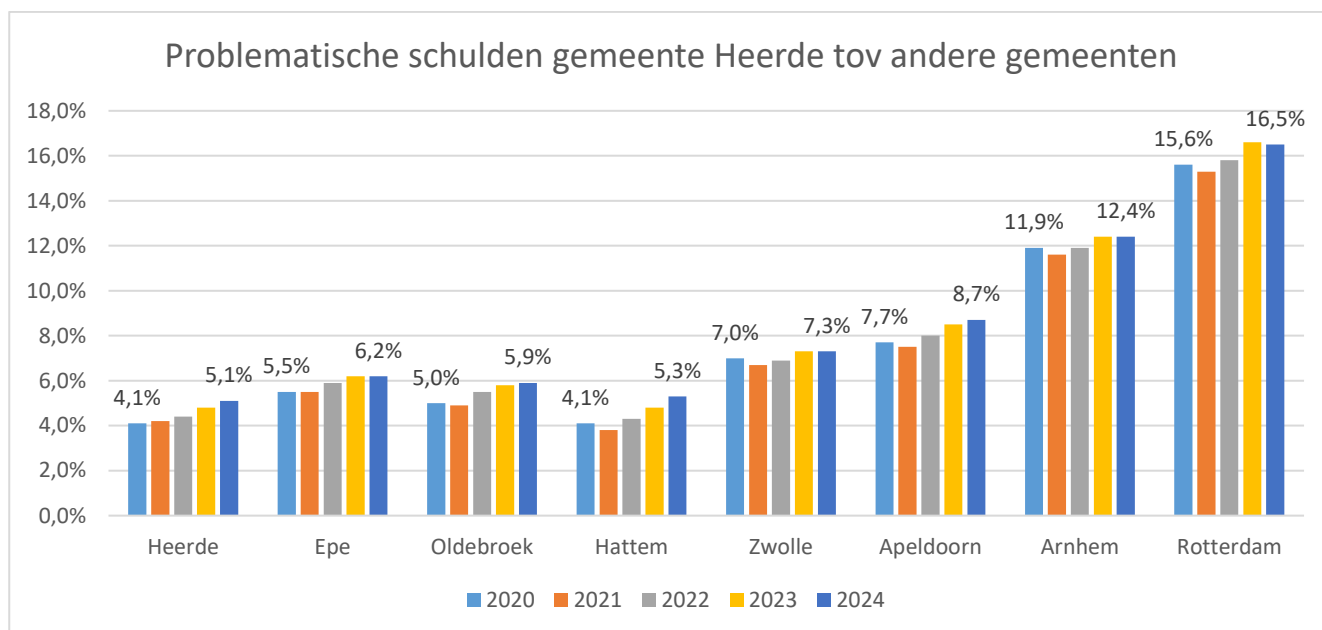
Figuur 16. Huishoudens Heerde met een langdurig laag inkomen

Figuur 17. Kinderen uit gezinnen met een langdurig laag inkomen

Problematische schulden

In figuur 18 staan de problematische schulden in de gemeente Heerde. Deze nemen elk jaar toe. Ten opzichte van 2020 is dit met één procentpunt gestegen. Als we uitgaan van 7.800 gezinnen in de gemeente Heerde, betekent dit dat het aantal gezinnen met problematische schulden met 78 is toegenomen tot 398.

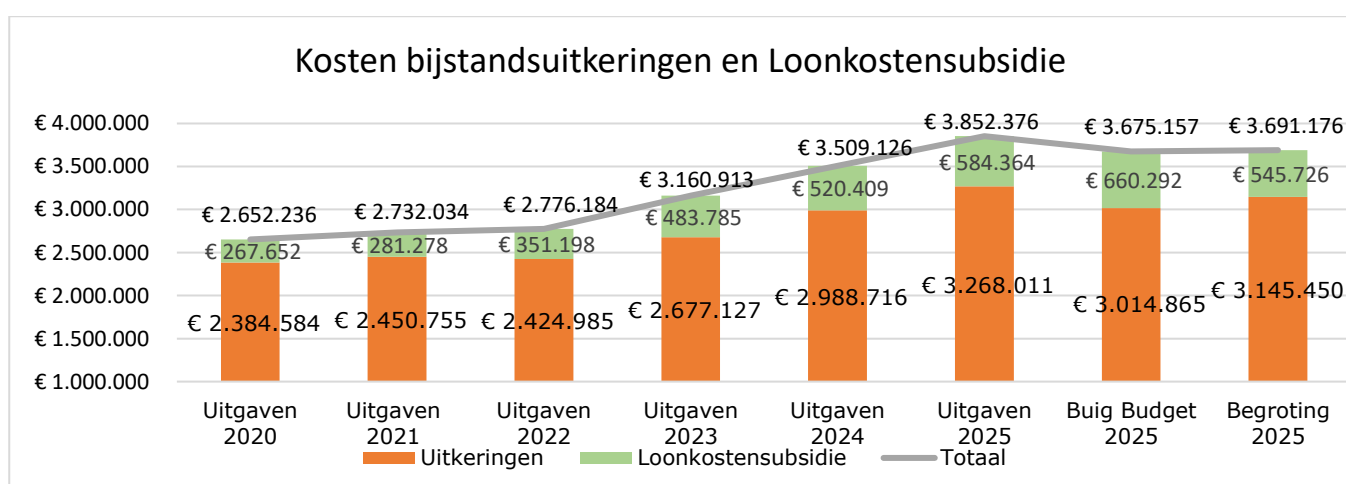

Figuur 18. Vergelijking problematische schulden Heerde met andere gemeenten

Kosten bijstandsuitkeringen en Loonkostensubsidie

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van Loonkostensubsidie (LKS). Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de LKS, en voor de uitvoering ervan. De financieringssysteem sluit hierbij aan. Dit geeft gemeenten een prikkel om zoveel mogelijk mensen uit een uitkering te houden en aan het werk te helpen en te houden.

De gebundelde uitkering (BUIG) is een jaarlijks macrobudget dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Het BUIG-budget wordt jaarlijks afgestemd op de kosten in het verleden. Het budget voor de LKS wordt gebaseerd op de systematiek T-1 en dat van de uitkeringen eveneens op T-2. Het budget is niet geoormerkt. Daarom mag een gemeente het overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen.

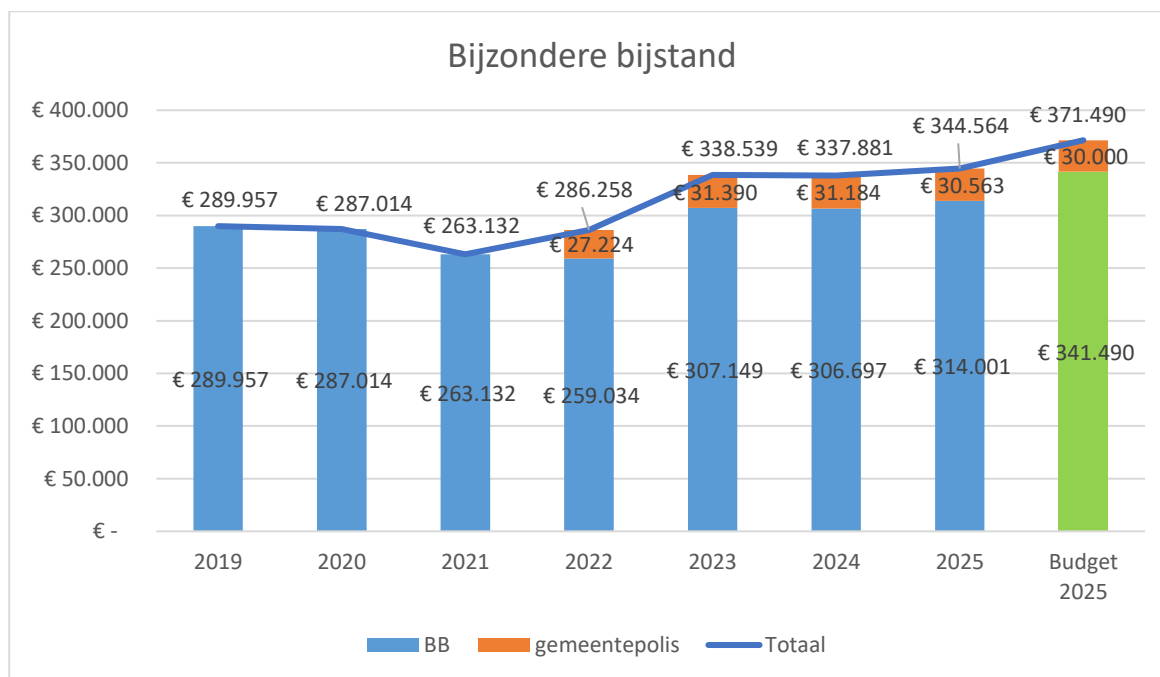
Figuur 19. Kosten voor bijstandsuitkeringen en Loonkostensubsidie

Toelichting figuur 19

Deze figuur geeft de ontwikkeling weer van de kosten van de bijstandsuitkeringen over meerdere jaren. Het aandeel LKS groeit ten opzichte van het aandeel uitkeringen. Deze groei komt voornamelijk doordat meer mensen met succes worden geplaatst met LKS.

De kosten zijn in 2025 opnieuw gestegen ten opzichte van 2024. Dit hangt samen met de verhoging van het minimumloon, waaraan de uitkeringen zijn gekoppeld. Op het BUIG-budget is sprake van een tekort van ongeveer € 253.000 op de bijstandsuitkeringen en een overschot van ongeveer € 76.000 op de LKS. Dit leidt tot een totaal tekort op BUIG van ongeveer € 177.000. Gemeenten met grote tekorten kunnen een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering. Het tekort dat de gemeente Heerde heeft op het BUIG-budget is onvoldoende om een beroep te kunnen doen op de vangnetuitkering.

Bijzondere bijstand

Figuur 20. Verloop kosten bijzondere bijstand

Toelichting figuur 20

In deze grafiek staat het cumulatieve verloop van de kosten van de bijzondere bijstand (BB) ten opzichte van het budget van de voorgaande jaren per jaareinde. Dit is een openeindfinanciering: elke inwoner van de gemeente Heerde kan een beroep doen op deze regeling wanneer de inwoner voldoet aan de voorwaarden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.

In tabel 8 staan de grootste kostenposten van de bijzondere bijstand weergegeven. De bijzondere bijstand is met circa 2% gestegen. De kosten bleven binnen het budget.

Grootste kostenposten bijzondere bijstand				
Omschrijving	Kosten 2022	Kosten 2023	Kosten 2024	Kosten 2025
Individuele inkomens toeslag alleenstaande(ouder) ¹⁾	€ 23.582	€ 28.662	€ 30.978	€ 32.970
Individuele inkomens toeslag gehuwden ¹⁾	€ 15.862	€ 23.216	€ 26.464	€ 20.857
Kosten budgettering ²⁾	€ 49.550	€ 73.936	€ 92.277	€ 93.174
Ziektekostenverzekering/ nominale premie (TPZ) ³⁾	€ 52.560	€ 54.000	€ 59.867	€ 54.755
Reiskosten arbeid/scholing ⁴⁾	€ 38.987	€ 26.129	€ 8.156	€ 7.314

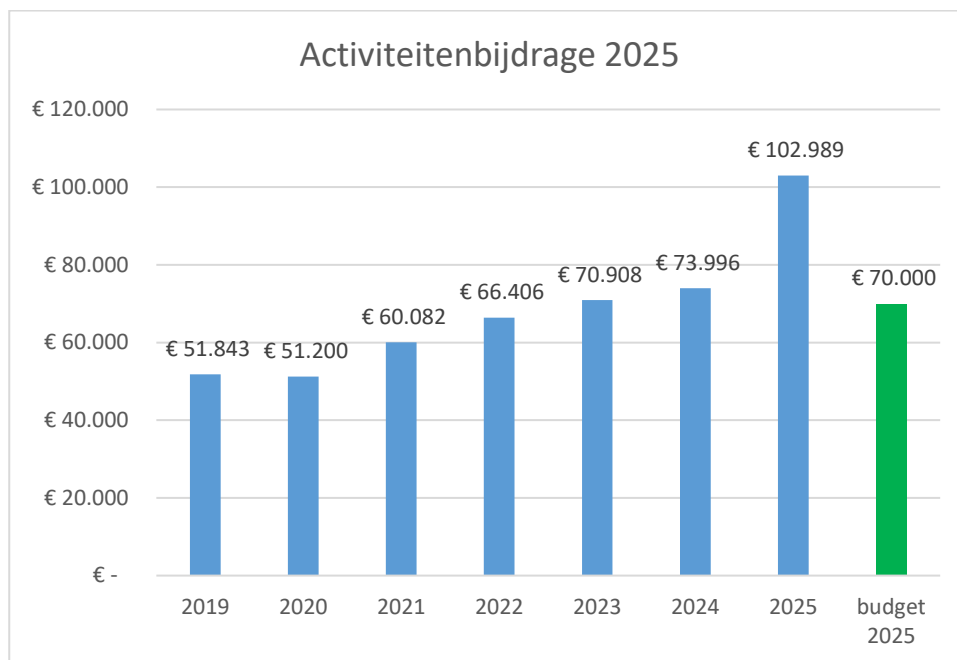
Reiskosten inburgering ⁵⁾	€	1.260	€	19.630	€	42.819	€	48.014
Overbruggingsuitkering/eenmalig levensonderhoud ⁶⁾	€	6.219	€	4.939	€	7.390	€	5.821
Inrichtingskosten ⁷⁾	€	52.250	€	42.600	€	48.935	€	49.972
Eigen bijdrage CAK ⁸⁾	€	7.672	€	4.198	€	2.723	€	3.822
Gemeentepolis ¹⁰⁾	€	27.224	€	31.390	€	31.184	€	30.563
Overig	€	11.093	€	10.907	€	12.911	€	2.698
Subtotaal	€	286.259	€	319.607	€	337.882	€	344.564

Tabel 8. Overzicht grootste kostenposten bijzondere bijstand

Toelichting op tabel 8

- ¹⁾ Toelichting Individuele inkomenstoelage. Voor inwoners die al langere tijd (> 36 maanden) een laag inkomen hebben en hierin geen verbetering verwachten. Zij krijgen een aanvulling in de vorm van een individuele inkomenstoelage. Dit is een jaarlijkse toeslag als aanvulling op het inkomen.
- ²⁾ Toelichting budgettering. Dit zijn kosten voor beschermingsbewind. Beschermingsbewind is voor mensen die hun financiële zaken niet zelf kunnen regelen. Beschermingsbewind kan worden ingesteld als de lichamelijke of geestelijke toestand van de betrokkene daartoe aanleiding geeft. Beschermingsbewind kan ook worden ingesteld bij overmatig geld uitgeven of bij problematische schulden.
- ³⁾ Toelichting premie zorgverzekering chronisch Zieken en gehandicapten (TPZ). Inwoners uit de gemeente Heerde, met een inkomen onder de inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm, die chronisch zijn of gehandicapt zijn, kunnen sinds 2014 een tegemoetkoming krijgen voor de zorgverzekeringspremie.
- ⁴⁾ Dit zijn reiskosten voor het volgen van scholing.
- ⁵⁾ Dit zijn reiskosten voor inburgeraars (statushouders). Deze stijgt de laatste jaren door de nieuwe inburgeringswet.
- ⁶⁾ Toelichting Overbruggingsuitkering/eenmalig levensonderhoud. Een overbruggingsuitkering wordt uitgekeerd als de aanvrager van een bijstandsuitkering onvoldoende middelen heeft om tot de eerste uitkering te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan. Dit betreft de eerste huur en administratiekosten voor statushouders (is om niet).
- ⁷⁾ Toelichting Inrichtingskosten. Bijzondere bijstand voor inrichtingskosten wordt verstrekt aan statushouders en voornamelijk in de vorm van een lening, maar ook een deel om niet. Omdat het een lening is lopen we hier een laag risico.
- ⁸⁾ Voor inwoners die de eigen bijdrage van het Centraal Administratiekantoor (CAK) niet kunnen betalen.
- ⁹⁾ Gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis.
- ¹⁰⁾ Het bedrag bij 'diversen' is negatief vanwege het saldo van kosten en inkomsten. De bijzondere bijstand voor huisvesting wordt verstrekt in de vorm van leningen, die door terugbetalingen aan de gemeente als inkomsten worden geboekt.
- ¹¹⁾ Toelichting Energietoelage. Er is nog een deel van de landelijke regeling uitgekeerd in 2024.
- ¹²⁾ Toelichting energiekosten. Dit zijn de kosten van het Tijdelijk Noodfonds energiekosten. Dit noodfonds is inmiddels gesloten.

Activiteitenbijdrage

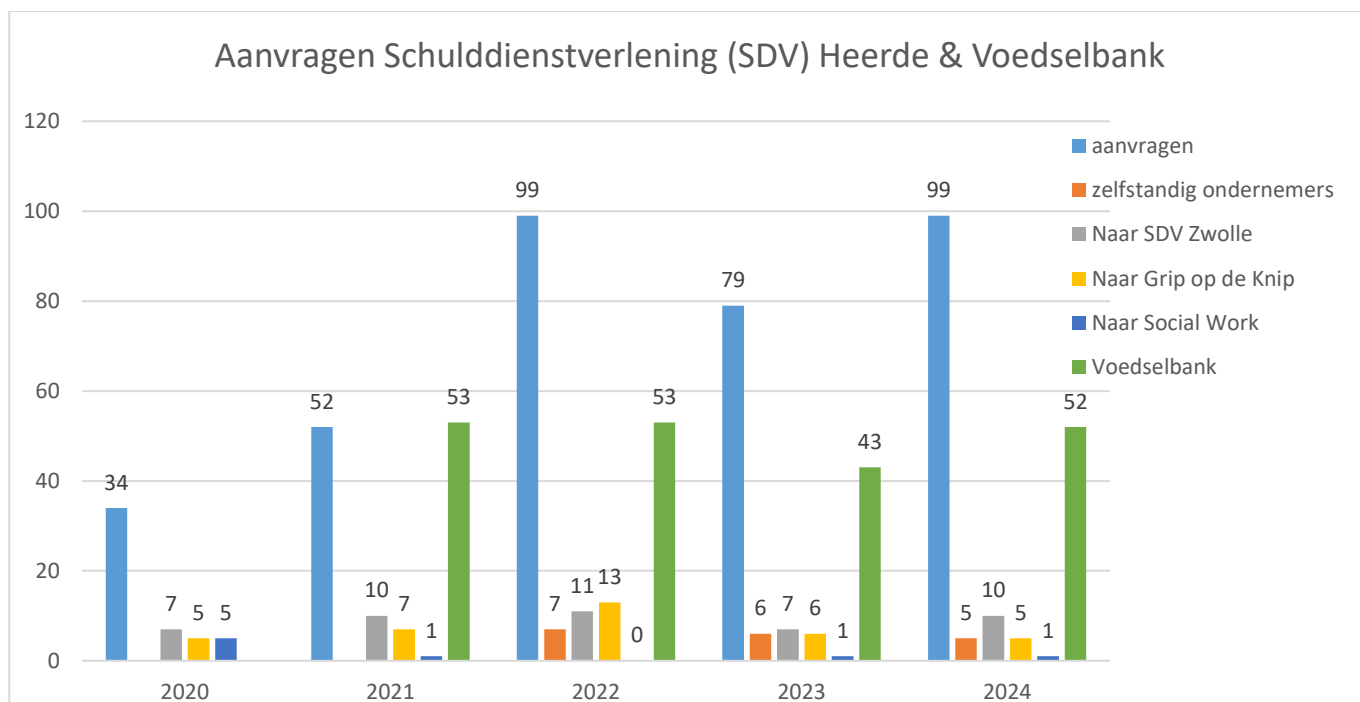

Figuur 21. Kosten activiteitenbijdrage

Toelichting figuur 21

Sinds 2020 stijgt het aantal aanvragen voor de activiteitenbijdrage. De reden is dat we in onze publicaties en gesprekken de activiteitenbijdrage nadrukkelijker onder de aandacht brengen. Ook wordt de activiteitenbijdrage jaarlijks geïndexeerd. In 2025 is de activiteitenbijdrage sterk gestegen, omdat we eenmalig ambtshalve een activiteitenbijdrage hebben uitgekeerd aan alle inwoners die recht hadden op een minimaregeling.

Armoedebestrijding – schulddienstverlening

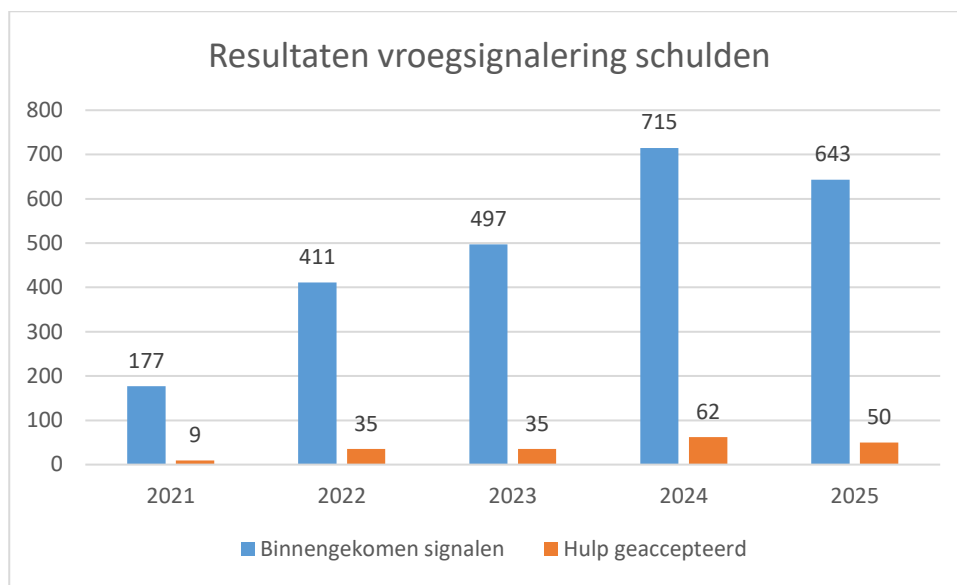

Figuur 22. Aanvragen SDV en voedselbank

Toelichting figuur 22

Om verschillende redenen zijn er geen gegevens beschikbaar over schulddienstverlening in 2025. Sinds 2022 is het aantal zelfstandig ondernemers en sinds 2021 het aantal gebruikers van de Voedselbank aan deze grafiek toegevoegd. Problematische schulden (grotere schulden en meerdere schuldeisers) worden doorverwezen naar de Schulddienstverlening (SDV) Zwolle. We hebben goede afspraken met de woningcorporatie Triada. De cijfers in bovenstaande grafiek zijn geen opeenstapelingen, maar staan los van elkaar.

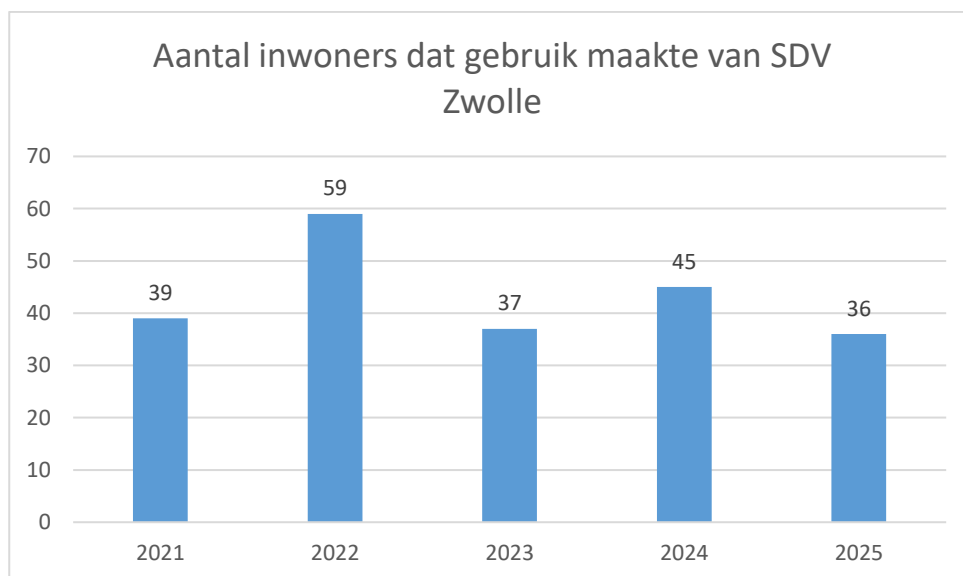
Vroegsignalering van schulden

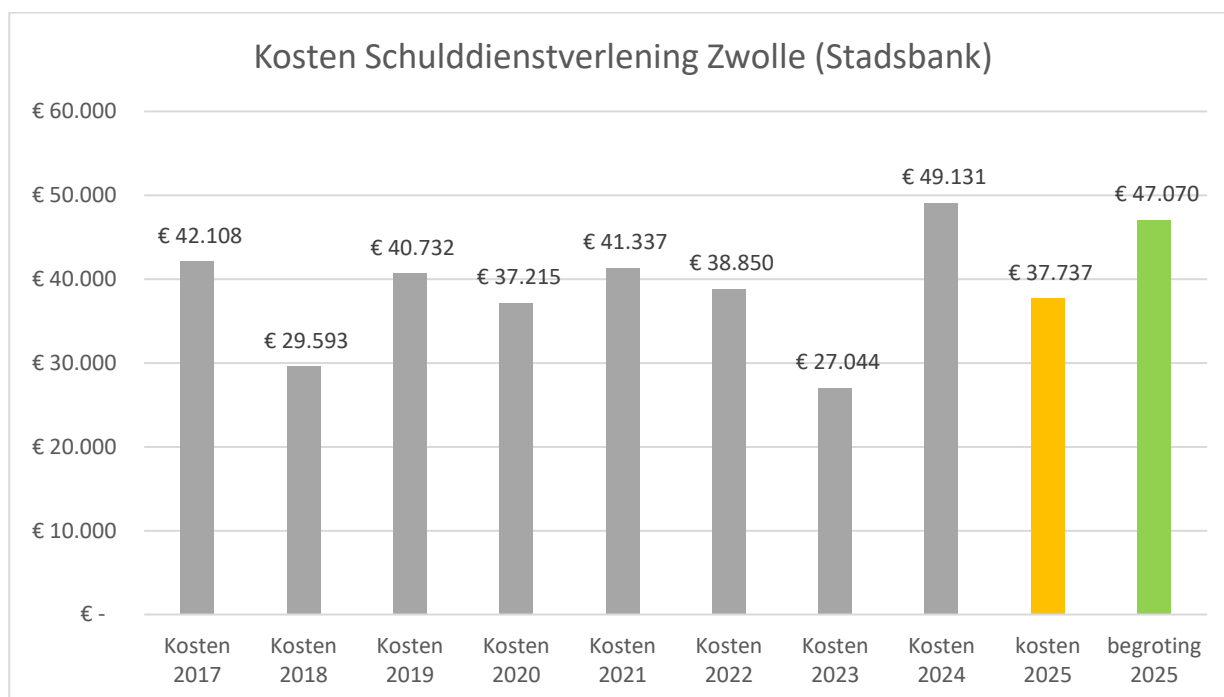
Figuur 23. Resultaten binnengekomen signalen en geaccepteerde hulp

Toelichting figuur 23

In 2021 zijn we gestart met de vroegsignalering van schulden. Vroegsignalering van schulden is het vroegtijdig opsporen van betalingsachterstanden om problematische schulden te voorkomen. Gemeenten werken samen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en energieleveranciers, die betalingsachterstanden melden. Vervolgens wordt contact gezocht met inwoners om hulp aan te bieden, bijvoorbeeld via schuldhulpverlening of een betalingsregeling. Het doel is om financiële problemen snel aan te pakken en escalatie te voorkomen. In 2025 ontvingen we via het landelijke systeem 643 signalen. Na 935 contactpogingen, voornamelijk via telefoon, sms en e-mail, zijn 156 succesvolle contacten tot stand gekomen. Van deze 156 contacten hebben 50 inwoners hulp geaccepteerd.

Figuur 24. Aantal inwoners dat gebruikmaakte van SDV Zwolle

Figuur 25. Kostenontwikkeling Stadsbank Zwolle

Toelichting figuur 25

De kosten voor Schulddienstverlening Zwolle zijn fors lager dan in 2024.

Toelichting diverse onderwerpen en kosten bijzondere bijstand

Hieronder staat een overzicht met diverse onderwerpen, een toelichting hierop en gemaakte kosten vanuit de bijzondere bijstand.

Overzicht											
Omschrijving	Bedrag										
Schulddienstverlening Zwolle	Zie figuur 23 en 24										
Kindpakket (subsidie) 260 kinderen uit 118 gezinnen hebben ondersteuning ontvangen via Stichting Leergeld Noord-Veluwe: • 113 kinderen voor sportactiviteiten • 12 kinderen voor culturele activiteiten • 21 kinderen zijn gestart met zwemles • 243 kinderen ontvingen een Kledingpas van € 130, waarvan € 30 is bijgedragen door het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO) • 34 kinderen kregen een fiets • 9 kinderen kregen een laptop • 232 kinderen hebben met hun verjaardag een cadeau gehad via stichting Jarige Job Verder hebben de kinderen een zomertasje ontvangen met speelgoed, educatieve spelletjes, een boek of tekenmateriaal en voor de oudere kinderen een Brunabon. Dit is een samenwerking tussen het IDO, de Ontmoetingskerk, Stichting Leergeld, de Jan Nienhuis Vereniging en de gemeente. De Ontmoetingskerk heeft speelgoed ingezameld en allerlei bonnen geregeld en hiervan tasjes gemaakt die aan kinderen zijn verstrekt door Stichting Leergeld. Ook de Jan Nienhuis Vereniging heeft een financiële bijdrage gedaan.	€ 83.000										
Voedselbank (subsidie) Gezinnen bij Voedselbank <table border="1"> <caption>Gezinnen bij Voedselbank</caption> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Aantal gezinnen</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2021</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>53</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>43</td> </tr> <tr> <td>2024</td> <td>48</td> </tr> </tbody> </table> De Voedselbank heeft (nog) geen gegevens aangeleverd over 2025.	Jaar	Aantal gezinnen	2021	53	2022	53	2023	43	2024	48	€ 3.000
Jaar	Aantal gezinnen										
2021	53										
2022	53										
2023	43										
2024	48										
Grip op de Knip(subsidie) Grip op de Knip heeft (nog) geen gegevens aangeleverd over 2025. In 2024 hebben de maatjes in totaal 137 contactmomenten gehad. Huisbezoeken vormden met 83 contactmomenten de belangrijkste vorm van contact, gevolgd door 40 e-mails en telefoongesprekken. Er zijn 20 hulpvragers geholpen, waarvan het traject ook in 2024 is afgerond. Daarnaast waren er 10 nieuwe trajecten gestart, en aan het einde van 2024 werden in totaal 19 hulpvragers ondersteund. Het formulierenteam had 38 contactmomenten en bestaat uit 6 vrijwilligers. Het aantal maatjes is stabiel gebleven op 23. Het doel is dat ieder maatje één hulpvrager begeleidt. Het bestuur heeft in 2024 twee nieuwe bestuursleden verwelkomd en een nieuwe coördinator benoemd.	€ 10.000										

Divosa Benchmark Armoede en Schulden (abonnement) Samen met de gemeente Hattem hebben we een gesprek gehad over de cijfers van de Benchmark en Divosa. Deze cijfers gebruiken we voor het maken van beleid.	€ 2.216
Startpunt Geldzaken van het Nibud, (abonnement) Er zijn in 2025 24 nieuwe Geldplannen aangemaakt tegen 47 in 2024. Het geldplan Scheiden wordt het meest aangemaakt: 6 geldplannen in 2025 en 10 geldplannen in 2024. Het totaal aantal geldplannen komt hiermee op 301.	€ 2.202
Over Rood, Ondersteuning van ondernemers bij schulden In 2025 heeft Over Rood een ondernemer ondersteund.	€ 725
Gezond verzekerd (ten behoeve van de gemeentepolis) (abonnement) a. Een website voor inwoners om de gemeentepolis te vergelijken. b. Een back-office-applicatie voor Stip om eenvoudig de gemeentepolis toe te kennen.	€ 4.225
Geldfit (Nederlandse Schuldhulprouwe NSR) • 364 inwoners bezochten dit webportaal • 3 mensen hebben contact gezocht voor een betalingsregeling • 10 mensen hebben stappen gezet om het inkomen te verhogen • 5 mensen zijn doorverwezen naar een vrijwilliger in de buurt • 19 mensen hebben informatie of tips gekregen • 1 inwoner is doorverwezen naar Heerde Energiek • 3 mensen hebben een luisterend oor gekregen • 292 inwoners hebben online tools gebruikt • 1 zakelijke inwoner heeft online tools gebruikt	€ 3.189
Stichting Armoedefonds Voor beschrijving zie verderop onder het kopje Menstruatiearmoede.	€ 5.500

Beleidsontwikkelingen Participatiewet

Participatiewet in balans

In 2025 zijn voorbereidingen getroffen voor de maatregelen van de wetswijziging Participatiewet in balans, die per 1 januari 2026 is ingegaan. Het gaat om wijzigingen die vooral betrekking hebben op de uitvoering. Deze wijzigingen maken het eenvoudiger om maatwerk toe te passen en verminderen onnodige hardheden in de wet. De wet is gebaseerd op de principes van vertrouwen, eenvoud en maatwerk. De wetswijziging wordt gefaseerd ingevoerd. In 2026 bereiden we ons voor op de overige wijzigingen uit spoor 1 van de wetswijziging, die naar verwachting per 1 januari 2027 in werking treden.

Ontwikkelingen arbeidsmarktregio's

Vanuit het Rijk is de opdracht verstrekt om in elke arbeidsmarktregio een Regionaal Werkcentrum (RWC) op te zetten. In de arbeidsmarktregio Veluwe en Stedendriehoek is er voor gekozen om vier RWC's op te zetten. Er zijn fysieke locaties opgezet in Apeldoorn, Deventer, Zutphen en Harderwijk. Als kleinere gemeente hebben we een gidsfunctie om inwoners warm door te verwijzen naar het RWC.

Wetswijziging Van School naar Duurzaam Werk

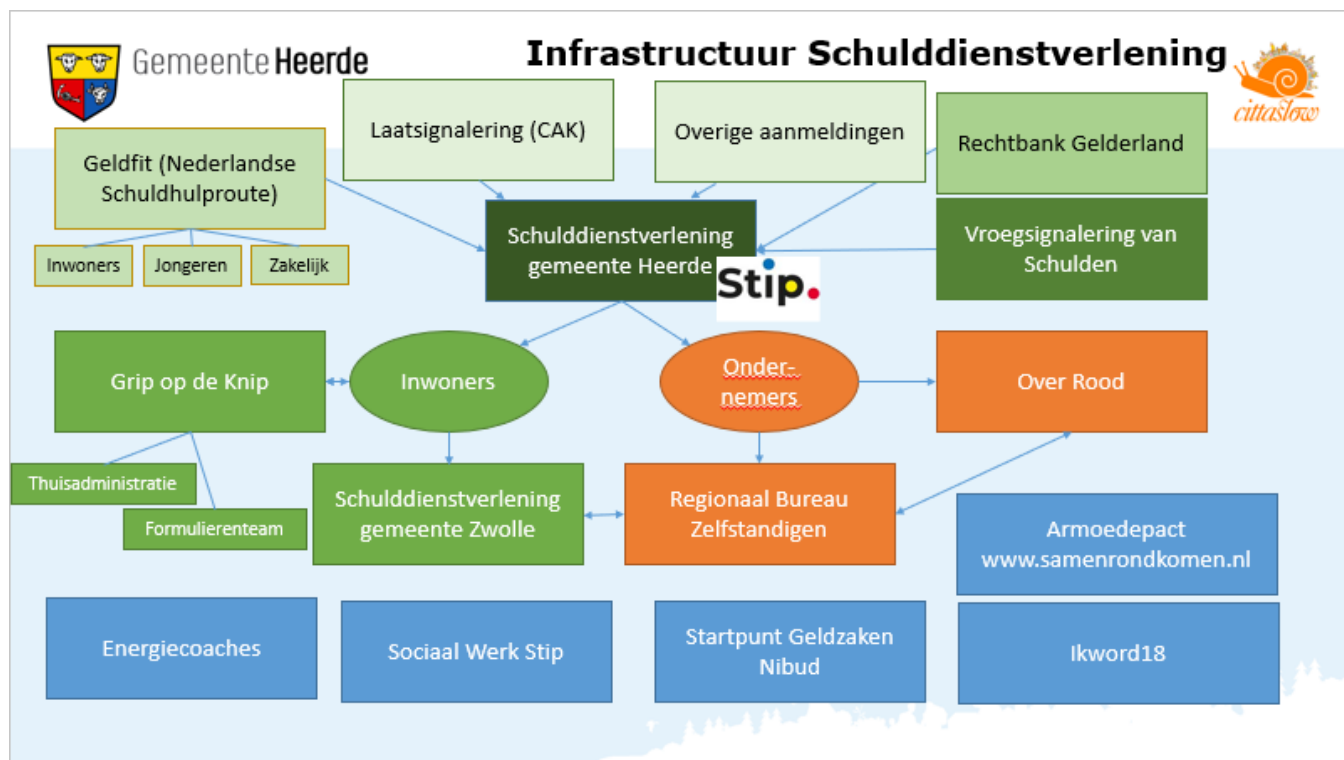
Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Dit gebeurt aan de hand van vier samenhangende maatregelen:

1. Aanvullende nazorg in de vorm van loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het middelbaar beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs;
2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunten (voorheen RMC-functie) wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar;
3. Gemeenten krijgen in de Participatiewet een preventievere rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk;
4. Het wetsvoorstel stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, arbeidsmarktregio's, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en bij een regionaal programma.

Het Kindpakket blijft doorgaan

De zomeractie en de kledingpas vanuit het Kindpakket zijn ondergebracht in een werkgroep van het Armoedepact. Hieraan nemen Stichting Leergeld, de Jan Nienhuis Vereniging, het Interkerkelijk Diaconaal Overleg (IDO), gemeente Heerde en de Ontmoetingskerk deel.

Infrastructuur Schuldienstverlening in gemeente Heerde

Figuur 26. Overzicht infrastructuur Schuldienstverlening Heerde

Toelichting figuur 26

In figuur 26 staan de verschillende routes en betrokkenen rond schulddienstverlening in Heerde.

CAK-lijst

De CAK-lijst (Centraal Administratiekantoor) bevat inwoners die hun zorgpremie zes maanden of langer niet hebben betaald. Zij komen in de wanbetalersregeling. Dit betekent dat zij alleen een basisverzekering hebben en een hogere premie betalen. Gemeenten krijgen deze lijst elke maand en mogen deze inwoners benaderen en hulp aanbieden. De schuld bij de zorgverzekeraar blijft bestaan en kan oplopen door extra kosten. De boete vervalt als de schuld is betaald. Voor Stip is het lastig om deze inwoners te bereiken, omdat alleen adressen bekend zijn en geen telefoonnummers.

Armoedepact Samen Rondkomen

Armoedebestrijding verandert van gezicht. Naast inkomensondersteunende voorzieningen komt het accent steeds meer te liggen op het terugdringen van sociale uitsluiting, eenzaamheid, kansenongelijkheid en de structurele oorzaken van armoede. Steun door particulieren zoals kerken, fondsen, vrijwilligersorganisaties en stichtingen wordt - gelet op deze bredere ambitie - steeds relevanter. Sommige gemeenten zoeken toenadering en aansluiting bij particuliere initiatiefnemers met een zogeheten Armoedepact. Met dit pact worden ambities en afspraken uitgesproken om samen bestaanszekerheid te bevorderen. Een kerngroep van organisaties komt een aantal keren per jaar bijeen en een aantal andere organisaties ondersteunt het Armoedepact.

www.SamenRondkomen.nl

Je staat er niet alleen voor, wij kunnen helpen

Figuur 27. Armoedepact Samen Rondkomen

In 2025 zijn de volgende resultaten behaald:

- De kernpartners van het Armoedepact spreken elkaar een aantal keren per jaar.
- Op initiatief van de raad is het college in gesprek gegaan met Kringloop De Rode Beer, Kledingbank De Cirkel en Stichting Leergeld om een speelgoedbank in te richten. Dit is gerealiseerd.
- Dit initiatief heeft ook geleid tot een intensievere samenwerking tussen Kringloop De Rode Beer, Kledingbank De Cirkel en Stichting Om de Hoek in Wapenveld. Het college heeft hierbij een begeleidende rol gespeeld.
- Op het gebied van communicatie hebben we de website samenrondkomen.nl ontwikkeld, waarmee we het Armoedepact nadrukkelijker in beeld brengen. Er zijn verschillende nieuwsbrieven verspreid naar ongeveer 160 vrijwilligers en professionals.
- In maart vond de bijeenkomst Financiële Bestaanszekerheid plaats. De opkomst was goed. Bibliotheek Noord-Veluwe, Dorpsraad Wapenveld, SeniorWeb, Stichting Om de Hoek Wapenveld, Lucrato en Jouwbespaarhulp ondertekenden een convenant waarmee zij het Armoedepact ondersteunen.
- Ongeveer 250 kinderen ontvingen in 2024 een kledingpas. Het IDO droeg € 30 bij. De gemeente Heerde voegde vanuit de GALA-middelen € 25 extra toe, waardoor de totale waarde van de kledingpas in 2025 € 130 bedroeg.
- Kinderen ontvingen daarnaast een zomerpakket. In dit pakket zaten allemaal bonnen van lokale ondernemers. Dit initiatief werd mogelijk gemaakt door samenwerking tussen het IDO, de Jan Nienhuis Vereniging, Stichting Leergeld en de gemeente Heerde. De gezamenlijke kerken en de H. ter Matenstichting financierden deze actie.

Menstruatiearmoede

We hebben acht uitgiftepunten voor menstruatieproducten gerealiseerd waar mensen die daar behoefte aan hebben, menstruatiemiddelen kunnen ophalen:

- Bibliotheek Noord-Veluwe
- Gemeenschappelijke diaconieën van de kerken in Wapenveld
- Ontmoetingskerk Heerde

- Stichting Kledingbank De Cirkel
- Stip
- Stichting Om de hoek in Wapenveld
- VEG Kruiskerk Heerde
- De Voedselbank

In totaal zijn van 1 mei 2024 tot en met 18 februari 2025 3.810 pakjes met menstruatiemiddelen uitgegeven aan deze uitgiftepunten door het Armoedefonds. Het algemene beeld is dat er goed gebruik wordt gemaakt van deze voorziening. De gemeente Heerde betaalt hiervoor € 5.500 per jaar aan het armoedefonds. De Jan Nienhuis Vereniging heeft een bijdrage gedaan van € 500. Dit is een pilot voor twee jaar en in 2026 zal het college, na een evaluatie, bepalen of dit structureel wordt voortgezet.

Overige onderwerpen

- In 2025 hebben we de Voorzieningenwijzer voorbereid die we in 2026 verder gaan uitrollen. De VoorzieningenWijzer is een online hulpmiddel waarmee inwoners kunnen controleren op welke landelijke en lokale regelingen en voorzieningen zij recht hebben. Met ondersteuning van een vrijwilliger of professional krijgen zij inzicht in hun financiële situatie en kunnen zij onbenutte regelingen benutten.
- In 2025 hebben we WijMobiel voorbereid die we in 2026 gaan uitrollen. WijMobiel is een regeling waarbij met name statushouders die moeten inburgeren gebruik kunnen maken van een OV-budgetkaart tegen een gereduceerd tarief. Hiermee wordt hun mobiliteit vergroot, zodat zij beter kunnen deelnemen aan inburgering, werk, opleiding en sociale activiteiten.
- In het kader van life-events/ levensgebeurtenissen hebben we de webpagina 'Ik word 18' toegevoegd aan de website van Stip. We hebben alle jongeren die in 2026 18 jaar worden een kaart gestuurd met een felicitatie en de link naar de webpagina.
- We hebben het beleidsplan Schulddienstverlening ontwikkeld dat in 2026 aan de raad wordt aangeboden.

Conclusie beleid Participatiewet: werk en inkomen

De prestatieafspraken zijn behaald, terwijl het aantal bijstandsgerechtigden stabiel is gebleven. We constateren dat een groot deel van de doelgroep een (grote) afstand heeft tot de arbeidsmarkt en langdurig afhankelijk is van een uitkering. Tegelijkertijd zetten we actief in op re-integratie en participatie. Dat zien we terug in het aantal trajecten en de inzet van instrumenten. Op het gebied van inkomen en schulden blijft de financiële druk op huishoudens aanwezig. Het aantal huishoudens met problematische schulden is toegenomen. De Schulddienstverlening vanuit Stip zet zich in om de gevolgen hiervan zoveel mogelijk te beperken. De uitgaven voor bijzondere bijstand zijn licht gestegen, maar blijven binnen het beschikbare budget. Het is wenselijk om in te blijven zetten op uitstroom van de bijstandsuitkeringen en het vroegtijdig ondersteunen van inwoners met financiële problemen. Daarbij blijft het van belang om inwoners eerder in beeld te krijgen en het bereik van ondersteuning te vergroten.

Vooruitblik beleidsontwikkelingen 2026

In 2026 zal de focus liggen op spoor 1 fase 2 van de Participatiewet in Balans. Dit zijn de maatregelen vanuit de Participatiewet die naar verwachting in 2027 worden ingevoerd. Daarnaast starten we in 2026 met de uitvoering van de Wet van School naar Duurzaam Werk. Op gebied van inkomen zullen we in 2026 de VoorzieningenWijzer en WijMobiel in gebruik nemen. Verder zal het beleidsplan Schulddienstverlening worden aangeboden aan de raad.

Bijlage Jeugd

Programma Jeugd

Onderwerp	Toelichting
Doelen	De doelen op hoofdlijnen van de gemeente op basis van de Jeugdwet.
Uitgevoerd beleid	Uitgevoerde maatregelen die zijn ingezet afgelopen halfjaar om de doelen te behalen.
Gebruik jeugdvoorzieningen	Aantallen cliënten die gebruik maken van ondersteuning van Stip team Jeugd en van individuele voorzieningen.
Verwijzingen individuele voorzieningen	Overzicht verwijzingen per type verwijzer.
Financiën Jeugdzorg	Kosten worden inzichtelijk gemaakt per interventie en voor de vrij toegankelijke voorzieningen. Er wordt een beeld gegeven van de gemiddelde kosten per cliënt.
Kwaliteit	Cliëntdoelen behaald of voortijdige uitval, en cliëntervaring.

Doelen Jeugdwet

- Alle jeugdigen hebben het recht op gezond, veilig en geslaagd opgroeien en ontwikkelen. Versterken van het gewone opvoeden en gezond leven.
- Informatie, advies en lichte ondersteuning (preventieve overige voorzieningen) versterken. Het sluit aan op de vraag van jeugdigen en hun ouders en gaat uit van de eigen kracht en netwerk.
- Er wordt tijdig gesignaleerd; preventie en zorg zijn verbonden met het onderwijs.
- Inzet van ondersteuning bij het opgroeien en het ontwikkelen door Stip team Jeugd en zo nodig door jeugdhulp.
- Toegang tot jeugdhulp en inzet van jeugdhulp is efficiënt en effectief, zo kort als kan en zo lang als moet.

Samenvatting uitgevoerd beleid

In 2025 hebben we samen met gemeente Epe onderzocht hoe we de OKO-aanpak (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) verder kunnen inzetten om jongeren een positieve, gezonde en stimulerende leefomgeving te bieden. Tegelijkertijd hebben we met alle schoolbesturen gewerkt aan één gezamenlijke visie voor alle kinderen in Heerde, waar het belang van kinderen én ouders centraal staat. Ook zetten we stappen in het beter ondersteunen van NT2-kinderen en in het in kaart brengen van thuiszittende kinderen en jongeren, om de samenwerking tussen onderwijs en Stip verder te versterken.

Daarnaast is de samenwerking met het onderwijs rondom mentale gezondheid in 2025 versterkt. Scholen maakten opnieuw veel gebruik van preventielessen en samen met de Noordgouw werken we aan een doorlopende leerlijn. Op deze school is ook een jongerenwerker gestart. Binnen de OKO-verkenning is een overzicht gemaakt van alle preventieve interventies voor ouders, baby's, kinderen en jongeren. Verder is besloten om de JIM-aanpak nog niet te implementeren. We willen dit op een later moment binnen Stip team Jeugd alsnog doen, om de aanpak goed aan te sluiten bij andere lopende ontwikkelingen. Ook loopt er onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de jeugdgezondheidszorg in de regio. Binnen Kansrijke Start zijn er nieuwe initiatieven gestart, zoals 'CenteringOuderschap', een uitbreiding van het prenataal huisbezoek en extra inzet van steunouders. Deze ontwikkelingen worden uitgebreider beschreven in de evaluaties van uitvoeringsprogramma 'Gelijke kansen' en uitvoeringsprogramma 'Gezondheid als basis'.

Verklarende Analyse

Steeds meer kinderen en jongeren ontvangen jeugdhulp. Ook bij Stip zijn de aanmeldingen, evenals de kosten, voor jeugdhulp in de afgelopen jaren toegenomen. Nog te vaak richt hulpverlening zich vooral op symptomen, zoals gedragsproblemen bij een kind of jongere, zonder een diepgaand begrip van de oorzaken waar deze problemen vandaan komen. Het gevolg hiervan is dat er niet meteen de juiste hulp wordt ingezet. Op de eerste plaats is dit niet goed voor de jeugdige, omdat diegene niet effectief wordt geholpen. Daarnaast is het voor ons als gemeente ook onwenselijk, omdat niet of niet meteen de juiste interventies worden ingezet. Dat kost inzet en budget dat adequater besteed kan worden. Vanuit de landelijke Hervormingsagenda Jeugd worden gemeenten daarom opgeroepen om te gaan werken met een Verklarende Analyse. Het wordt ook steeds vaker een voorwaarde om bepaalde zorgproducten in te zetten. Dit kan bijdragen aan een meer gestructureerde en effectievere aanpak door team Jeugd (gezinscoaches en gedragswetenschappers) van Stip. In 2025 is team Jeugd van Stip daarom getraind en begonnen met het werken met de Verklarende Analyse. In 2026 zullen we dit verder implementeren en borgen in het team.

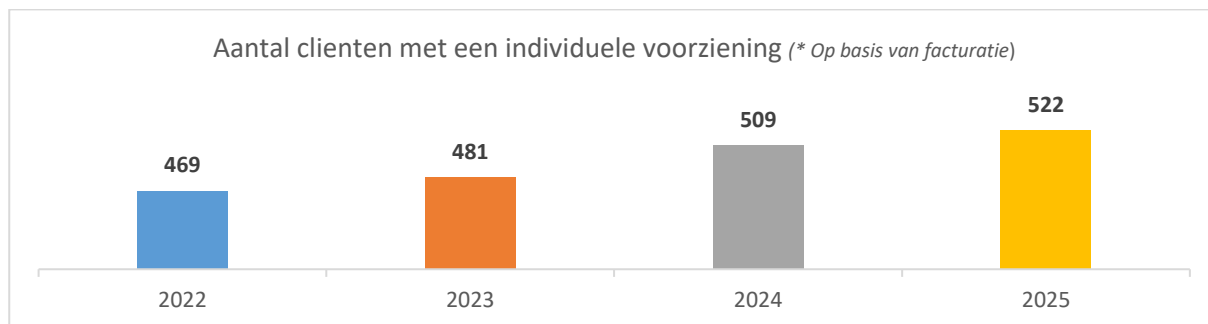
Gebruik Jeugdvoorzieningen

Opmerkingen over gebruik Jeugdvoorzieningen

Voordat we naar de verschillende tabellen gaan, moeten er nog een aantal opmerkingen vooraf worden gemaakt.

1. Deze raadsmonitor wijkt af van eerdere raadsmonitors. Dit komt omdat we ervoor hebben gekozen om te kijken naar *gedeclareerde kosten / cliënten* in plaats van naar aantal cliënten of aantal maatwerkvoorzieningen dat als verplichting uitstond op een bepaalde peildatum. Dit geeft een realistischer beeld weer van het daadwerkelijke gebruik. Dit heeft als gevolg dat deze monitor qua aantallen iets afwijkt van bijvoorbeeld de raadsmonitor 2024. We geven echter telkens een ontwikkeling weer van 2022-2025, dus de vergelijking met voorgaande jaren kunnen we gewoon maken.
2. In alle onderstaande grafieken geven we data weer vanaf het jaar 2022, omdat toen het woonplaatsbeginsel is ingevoerd. Vanaf dat jaar kunnen we goede vergelijkingen maken.
3. We beginnen dit hoofdstuk in eerdere monitors altijd met een weergave van het aantal aanmeldingen bij Stip. We zien echter ook elk jaar opnieuw dat we eigenlijk geen betrouwbare cijfers uit ons systeem kunnen halen. Dit heeft onder andere te maken met hoe onze professionals registreren in het systeem. Dit gebeurt niet eenduidig. Voor dit jaar is daarom ervoor gekozen om deze cijfers weg te laten. Dit jaar gaan we in kaart brengen hoe we voor een volgende raadsmonitor kunnen komen tot een betere en meer betrouwbare registratie van aantallen.

Aantal cliënten met een individuele maatwerkvoorziening

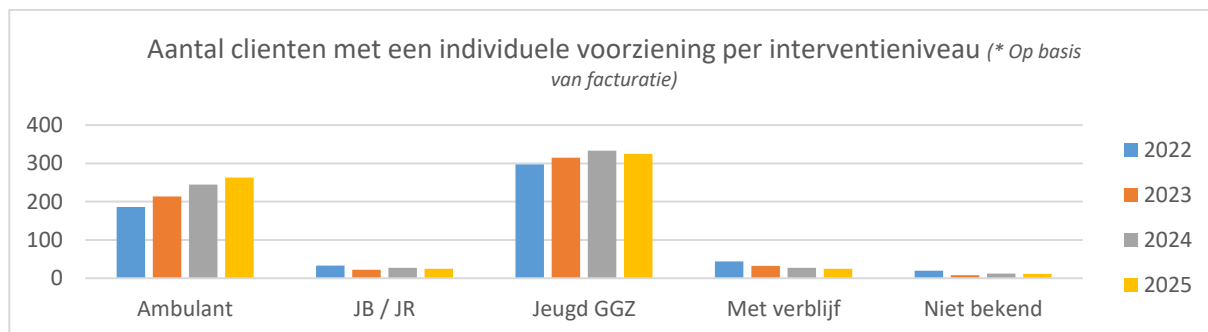

Figuur 28. Aantal cliënten met een individuele maatwerkvoorziening

Toelichting figuur 28

In bovenstaande grafiek is het aantal jeugdigen te zien dat in een jaar één (of meerdere) maatwerkvoorziening(en) had. Dit zijn dus het aantal jongeren dat is doorverwezen naar een zorgaanbieder. Dit is een unieke telling van cliënten op basis van facturatie. We zien hier door de jaren heen een gestage toename van de inzet van jeugdhulp in Heerde. De stijging van 2023 naar 2024 is het hoogst (5,8%). De stijging in 2025 is weer iets lager en gelijk met de stijging van 2022 naar 2023 (2,6%). Deze stijging sluit aan bij landelijke ontwikkelingen waarbij het gebruik van jeugdhulp toeneemt. Omdat we op basis van facturatie kijken, zijn de cijfers betrouwbaarder dan voorgaande jaren. Dit komt omdat we uitgaan van daadwerkelijk gefactureerde zorg. Een nadeel is echter dat we geen onderscheid meer kunnen maken in leeftijd.

Aantal cliënten met een individuele voorziening per interventieniveau

Figuur 29. Aantal cliënten met een individuele voorziening per interventieniveau

Toelichting figuur 29

Als we in figuur 29 verder kijken naar het aantal maatwerkvoorzieningen per interventieniveau (zie ook tabel 9 voor een toelichting), dus per type voorziening, zien we het volgende:

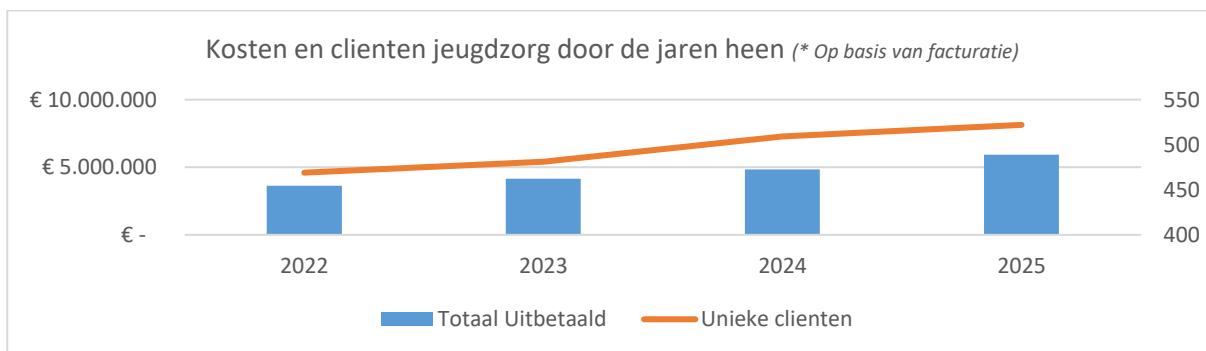
- ambulante hulp stijgt van 186 in 2022 naar 263 in 2025. Dat is een toename van ruim 40% over vier jaar. Deze groei is de belangrijkste verklaring voor de totale stijging van het aantal jeugdigen met jeugdhulp. Dit wijst erop dat steeds meer jeugdigen vroegtijdig of licht worden ondersteund. Mogelijk spelen maatschappelijke factoren mee (meer druk op jongeren, complexere gezinssituaties), maar ook betere beschikbaarheid en zichtbaarheid van Stip. Het kan een positief signaal zijn: eerder hulp voorkomt zwaardere inzet (dat komt wel overeen met wat we zien gebeuren op Verblijf). Tegelijk is het goed om te beseffen dat de groei ook een andere oorzaak kan hebben. Het kan namelijk betekenen dat we steeds sneller zorgen maken over gedrag dat eigenlijk bij opgroeien hoort. Als scholen of ouders minder ruimte voelen om kleine of tijdelijke problemen zelf op te vangen, wordt soms te snel naar hulp doorverwezen. Daardoor kunnen kinderen in trajecten terechtkomen die misschien niet nodig zijn, terwijl juist normaliseren en ondersteuning in de omgeving soms beter passen. In elk geval sluit het aan bij de landelijke ontwikkeling van een toename in jeugdhulp met name bij ambulante en lichte jeugdhulp.

- De Jeugd GGZ blijft stabiel, maar op een hoog niveau. De cijfers stijgen van 297 (2022) naar een piek van 333 (2024) en dalen licht naar 325 (2025). Over de periode is een groei van ongeveer 9% in totaal te zien. Dit structureel hoge gebruik van Jeugd GGZ laat zien dat psychische problematiek onder jongeren niet afneemt. De lichte daling in 2025 kan duiden op: meer inzet van preventie en vroegsignalering of verschuivingen in toegang en wachttijden.
- Het aantal verblijfsvoorzieningen daalt van 44 in 2022 naar 25 in 2025. Dit is een afname van bijna 43%. Dit is een positieve ontwikkeling en past bij zowel landelijke als gemeentelijke ambities om kinderen zo thuis nabij mogelijk te laten opgroeien en dus zo min mogelijk uit huis te plaatsen.
- De cijfers voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (JB/JR) zijn laag en relatief stabiel. De cijfers liggen tussen 22 en 33 met een lichte daling ten opzichte van 2022.

Ambulant	Alle vormen van ambulante begeleiding.
Jeugd GGZ	Alle GGZ-behandelingen voor jeugd
JB / JR	Jeugdbescherming en Jeugdreclassering die uitvoering geven aan uitgesproken maatregelen van de (kinder)rechter
Verblijf	Alle vormen van verblijfszorg zoals gezinshuizen en residentiële zorg

Tabel 9. Type voorziening en toelichting

Financieel overzicht

Figuur 30. Kosten en cliënten jeugdzorg

Toelichting figuur 30

In bovenstaande grafiek zijn de kosten afgezet tegen het aantal unieke cliënten in het betreffende jaar. De blauwe balken laten een duidelijke groei zien in de uitbetaalde jeugdzorgkosten. De stijging van de kosten gaat hierbij aanzienlijk sneller dan de stijging van het aantal cliënten. In vier jaar tijd is het aantal cliënten met 11,3% gestegen, tegenover ruim 63% stijging van kosten in dezelfde periode. Deze ontwikkeling legt structurele druk op de gemeentelijke begroting en onderstreept het belang van preventie, normaliseren en het versterken van de basis, waaronder onderwijs, JGZ, wijkteams en ouderschapsondersteuning.

Wanneer we de bedragen afzetten tegen het aantal unieke jeugdigen, worden de onderliggende trends nog duidelijker, zie tabel 10. De kosten per cliënt stijgen in vier jaar met 47%.

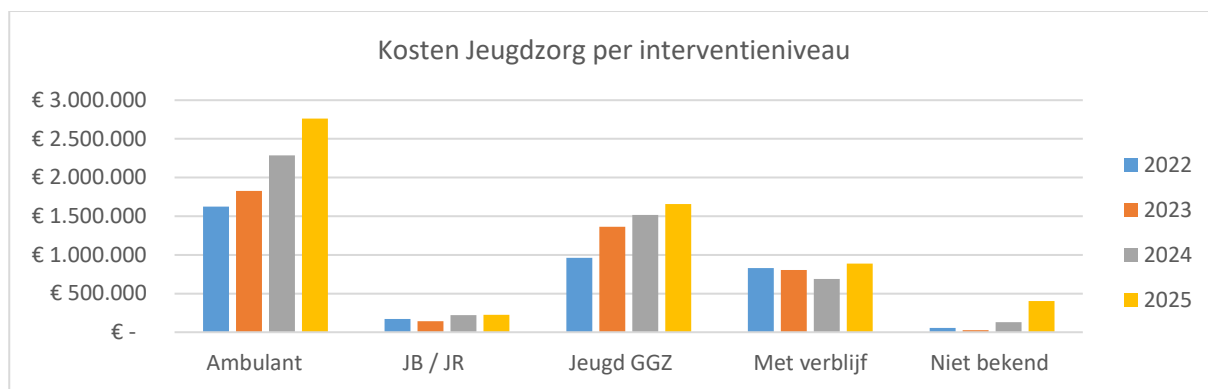
Jaar	Unieke cliënten (* Op basis van facturatie)	Totaal Uitbetaald	Gemiddeld	Verskil t.o.v. jaar ervoor	Percentage t.o.v. jaar ervoor
2022	469	€ 3.640.885	€ 7.763		
2023	481	€ 4.161.649	€ 8.652	€ 889	11%
2024	509	€ 4.836.612	€ 9.502	€ 850	10%
2025	522	€ 5.938.412	€ 11.376	€ 1.874	20%

Tabel 10. Kosten per cliënt

Hoewel het aantal jeugdigen met jeugdhulp groeit, is deze toename relatief beperkt. De kostenontwikkeling is fors en versnelt sterk vanaf 2024. Dit betekent dat de stijgende uitgaven niet alleen worden veroorzaakt door meer cliënten. We weten dat het in ieder geval door de volgende factoren wordt beïnvloed:

- Reguliere prijsindexatie: alles wordt duurder.
- Prijsstijging: aanbieders vragen meer geld voor hetzelfde product per eenheid (tarieven stijgen). Deze hogere tarieven zijn een landelijke trend waar we geen invloed op hebben. Wij betalen onze zorgaanbieders reële tarieven, zoals wettelijk verplicht.
- Zwaardere inzet binnen lichtere hulp: hoewel de zware zorg (Verblijf) afneemt (zie figuur 29), wordt binnen ambulante hulp vaker intensieve of specialistische ondersteuning geboden.
- Meer Jeugd GGZ: GGZ-hulp is wat betreft tarief duurder dan ambulante begeleiding; het stijgende volume beïnvloedt de totale kosten zichtbaar.

Hieronder zullen we de laatste twee aspecten nog verder toelichten door te kijken naar de kosten van de jeugdzorg per type interventie.

Figuur 31. Kosten jeugdzorg per type interventie

Toelichting figuur 31

We zien in de grafiek hierboven dat de kosten voor ambulante jeugdzorg fors stijgen. We zagen eerder dat het aantal cliënten ook stijgt, maar de kosten stijgen sneller. We zien bij ambulant ook een verschuiving naar duurdere producten. De kosten voor 'Begeleiding individueel' nemen af. 'Begeleiding individueel basis' neemt fors toe en 'Individueel complex' ook. Hetzelfde geldt voor 'Begeleiding groep basis' (neemt licht af) en 'Begeleiding groep complex' (neemt toe). Vanuit de praktijk horen we ook dat de toegang vaak moet onderhandelen met de zorgaanbieders over het product dat ingezet moet worden. In de regio zijn we op dit moment onze producten aan het doorontwikkelen. De verwachting is dat de nieuwe producten beter aansluiten op de praktijk.

Als we kijken naar verblijf zien we dat de kosten toenemen, maar we zagen tegelijkertijd dat het aantal verblijfsvoorzieningen afneemt. Dit betekent dat er sprake is van fors duurdere voorzieningen. Een groot deel hiervan kan verklaard worden door de beweging van zorgaanbieders naar kleinschalig verblijf. Kleinschalig verblijf

is duurder. Ook zien we een aantal hele dure uitschieters. In een kleine gemeente als Heerde gaat het om zulke kleine aantallen dat dit ook deels op toeval berust kan zijn. Dure trajecten drukken relatief veel harder op de begroting. Op dit moment worden ook onze verblijfsproducten in de regio doorontwikkeld. Dit om aan te kunnen sluiten bij de beweging die we zien in de praktijk.

Bij SGGZ (Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg) zien we ook een stijging in de kosten. Als we dieper inzoomen op het gebruik van SGGZ, zien we dat ook hier een afname te zien is van reguliere trajecten en een stijging van duurdere trajecten (complexere zorg). Dit sluit aan bij de landelijke trend van complexere problematiek.